

*Σχολή Ανθρωπιστικών και
Κοινωνικών Επιστημών*

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

[http:// www.philosophy.upatras.gr](http://www.philosophy.upatras.gr)

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ Ακαδημαϊκού Έτους 2015-16

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ακαδημαϊκό έτος 2015 - 2016

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΠΑΤΡΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΡΙΟ 26504

URL ΤΜΗΜΑΤΟΣ: <http://www.philosophy.upatras.gr/>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ 26504 ΡΙΟ
ΤΗΛ: 2610/969386. FAX: 2610/969364
E-mail: philosophy@upatras.gr

Η παρούσα **Ετήσια Εσωτερική Έκθεση** του ακαδημαϊκού έτους 2015-2016 του Τμήματος ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ συντάχθηκε από τον συντονιστή της ΟΜΕΑ και Πρόεδρο του Τμήματος και εγκρίθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ:

- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΒΑΛΑΚΑ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
- ΠΑΥΛΟ ΚΟΝΤΟ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ (συντονιστής ΟΜΕΑ)
- ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΟΥΣΗ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ (Πρόεδρο του Τμήματος)
- ΧΡΗΣΤΟ ΤΕΡΕΖΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Το έργο «Οργάνωση και λειτουργία ΜΟΔΙΠ στο Πανεπιστήμιο Πατρών» με κωδικό MIS 299841 δεν υφίσταται πλέον και, άρα, το ΠΠ δεν χρηματοδοτεί την υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος ή ο Συντονιστής της ΟΜΕΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	3
2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	3
B. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	5
1. Η ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	5
2. ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	5
3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	6
4. ΦΟΙΤΗΤΕΣ	7
Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	8
2. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	12
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. ...	16
4. ECTS	29
5. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ.	33
Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	37
1. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	37
2. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	38
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΠΜΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	41
4. ECTS	46
Ε. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	55
1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	56
2. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	57
3. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ.....	53
ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	62
1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ.....	62
Ζ. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	63
1. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.....	63
2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ.....	63
3. ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	56
Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	65
1. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ	65
Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	67
1. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ	67
2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ / ΣΤΟΧΟΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	68

I. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ..... 63

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΕΣ.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ.....

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας

Η παρούσα Ετήσια Απογραφική Έκθεση για το Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016 του τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών απαρτίζεται από μία ενότητα στην οποία παρουσιάζονται τα απογραφικά στοιχεία του τμήματος, και τέσσερα παραρτήματα στα οποία, μεταξύ άλλων, αποτυπώνονται (α) το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ του τμήματος Φιλοσοφίας **κατά το ημερολογιακό έτος 2015** (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV), (β) τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που αφορούν στην λειτουργία του τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, σε 17 πίνακες, σύμφωνα με τα πρότυπα των πινάκων που προτείνονται από την Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III) και (γ) τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης που συμπλήρωσαν τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες/ουσες 407/80 του τμήματος, καθώς και οι φοιτητές (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ I & II). Η Έκθεση συνοδεύεται από τον Οδηγό Σπουδών για το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016. Ας σημειωθεί ότι η Έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία μέχρι και τον Αύγουστο του 2016, επομένως **δεν** συνηπολογίζονται στοιχεία φοιτητών και φοιτητριών μετά την επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου του 2016.

Η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε τα απαραίτητα στοιχεία για τη σύνταξη της Εσωτερικής Απογραφικής Έκθεσης του ακαδημαϊκού έτους 2015-2016 συνεργαζόμενη με όλα τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό προσωπικό και τους φοιτητές. Επίσης, συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και την Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών:

1. για τη διενέργεια της αξιολόγησης των διδασκομένων μαθημάτων στο προπτυχιακό και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015 – 2016 (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Ερωτηματολόγια),
2. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία των Απογραφικών Δελτίων για τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, που αποτυπώνουν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ για το ημερολογιακό έτος 2015,
3. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία ερωτηματολογίων από τα μέλη ΔΕΠ και ΕΙΔΙΠ για κάθε ένα από τα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών που δίδαξαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016.

Για τη συλλογή των εμπειρικών δεδομένων αλλά και τη συγκριτική ανάλυση και επεξεργασία τους αξιοποιήθηκαν τα ακόλουθα εργαλεία / πηγές:

- Ο Οδηγός Σπουδών του τμήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2015 – 2016.
- Το αρχείο της γραμματείας του τμήματος.
- Το Εγχειρίδιο συλλογής δεδομένων Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των ακαδημαϊκών μονάδων του Πανεπιστημίου Πατρών (Έκδοση ΜΟ.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Πατρών).
- Συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια της ΑΔΙΠ: 1. Απογραφικό Δελτίο Μαθήματος 2. Απογραφικό Δελτίο Διδάσκοντος.

- Συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης των Μαθημάτων από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του τμήματος.
- Πρακτικά Συνεδριάσεων του τμήματος Φιλοσοφίας.
- Ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του τμήματος όπως αποτυπώθηκαν από τους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του ιστότοπου του τμήματος.
- Κανονισμοί λειτουργίας του ΠΠΣ και ΠΜΣ του τμήματος.
- Οι ιστοσελίδες των μαθημάτων και η εκπαιδευτική πλατφόρμα (e-class) του τμήματος και του Πανεπιστημίου Πατρών.
- Συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ καθώς και της ομάδας υποστήριξης έργου της ΟΜΕΑ.
- Προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του τμήματος, προσωπικό της Γραμματείας και μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών.

2. Σύσταση της ΟΜΕΑ και της αντίστοιχης υποστηρικτικής ομάδας

Η 12^η Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας (05.03.14) όρισε ως μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ:

- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΒΑΛΑΚΑ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
- ΠΑΥΛΟ ΚΟΝΤΟ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ (συντονιστής ΟΜΕΑ)
- ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΟΥΣΗ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΚΑΘΗΓΗΤΗ (Πρόεδρο του Τμήματος)
- ΧΡΗΣΤΟ ΤΕΡΕΖΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΗ

B. Παρουσίαση του τμήματος

1. Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Το τμήμα Φιλοσοφίας ανήκει στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, η οποία ιδρύθηκε στις 16.6.1989 και σε αυτήν εντάχθηκαν τα εξής τμήματα με το αντίστοιχο έτος ιδρύσεως: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, 1983, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, 1983 (μετονομάστηκε σε Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία), Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, 1989, Τμήμα Φιλολογίας, 1994, Τμήμα Φιλοσοφίας, 1999. Κοσμήτορας: Χρήστος Τερέζης, Καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας

2. Κτίρια και χώροι διδασκαλίας

Το τμήμα φιλοσοφίας δεν διαθέτει ενιαίο κτίριο. Του έχουν παραχωρηθεί δύο κτίρια εξ ολοκλήρου (K22, K25) και ένα εξ ημισείας (K35) - μόλις επαρκή για τους ως τώρα διδάσκοντες και υπαλλήλους. Στην αισιόδοξη περίπτωση έστω μικρής αύξησης του διδακτικού προσωπικού, που είναι επιδίωξή μας, δεν θα περίσσευε χώρος γραφείων. Στα κτίρια αυτά στεγάζονται:

- η Τμηματική Βιβλιοθήκη 120 τ.μ., αίθουσα διαλέξεων και σεμιναρίων του μεταπτυχιακού προγράμματος 45 τ.μ. και γραφεία, στο κτίριο K25,
- αίθουσα συνεδριάσεων 40 τ.μ. και γραφεία, στο κτίριο K22,
- το Υπολογιστικό Κέντρο 65 τ.μ. (με 22 θέσεις, αντίστοιχο αριθμό υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα για τις ανάγκες εργαστηριακών μαθημάτων) και γραφεία διδασκόντων, στο κτίριο K35, το οποίο μοιραζόμαστε με το ΤΕΕΑΠΗ.

Τα κτίρια και οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά κανόνα με πρόσφατη πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες, παρουσιάζουν συχνά προβλήματα συντήρησης και θέρμανσης. Αρκετές φορές το 2013 προστέθηκε η δυσκολία δικτυακής σύνδεσης των περισσότερων γραφείων λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων. Στις αρχές του έτους προκλήθηκαν βλάβες από κεραυνό στη λειτουργία υπολογιστών γραφείων και στη δικτυακή σύνδεση κτιρίων της περιοχής, όπως του K22 και του K35. Το Πανεπιστήμιο και το Τμήμα φρόντισαν οι περισσότερες βλάβες να διορθωθούν τις επόμενες εβδομάδες, αλλά η δικτυακή σύνδεση στο κτίριο K35 κατά καιρούς παρουσιάζει αστάθεια.

Στο Τμήμα έχουν παραχωρηθεί για τις ανάγκες των μαθημάτων οι εξής χώροι διδασκαλίας (σε μεγάλη απόσταση από τις βασικές εγκαταστάσεις – κοντά στον χώρο στάθμευσης του κτιρίου Διοίκησης – όπου βρίσκονται η Γραμματεία και η Βιβλιοθήκη):

- 3 αμφιθέατρα της Πολυτεχνικής, χωρητικότητας περίπου 100 θέσεων το καθένα.
- 1 μεγάλη αίθουσα του Τμήματος Χημείας, χωρητικότητας περίπου 160 θέσεων.
- 2 μικρές αίθουσες, 30-50 ατόμων, όπου γίνονται σεμιναριακά μαθήματα.

Λόγω της αύξησης του αριθμού εισαγόμενων σε 200 κατ' έτος τα τελευταία χρόνια, αλλά και λόγω των αυξανόμενων αναγκών συνδιδασκαλίας μαθημάτων με άλλα Τμήματα της Σχολής,

έχει από καιρού αναφερθεί σε έγγραφο προς το Πανεπιστήμιο - χωρίς αποτέλεσμα - ότι επείγει να διαμορφωθεί και να διατεθεί μία μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας και εξετάσεων για 250 φοιτητές.

Τον Ιούνιο του 2014 παραχωρήθηκε στο Τμήμα Φιλοσοφίας ένα νέο κτήριο (Κ21), στο οποίο ωστόσο, τη στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση, δεν έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες ανακαίνισης.

3. Προσωπικό

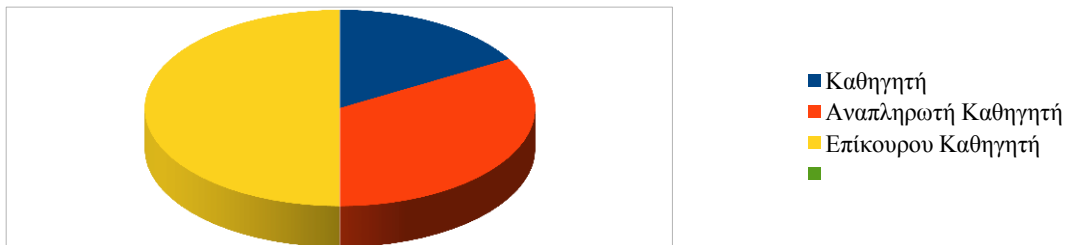
3.1. Διοικητικό προσωπικό

Αυτή τη στιγμή εργάζονται στο Τμήμα: η Γραμματέας, 2 άτομα στη Γραμματεία, 2 άτομα στη Βιβλιοθήκη. Η αναλογία διοικητικών υπαλλήλων της γραμματείας προς φοιτητές/τριες είναι 1/380. Η αναλογία υπαλλήλων στην Τμηματική βιβλιοθήκη προς φοιτητές/τριες είναι 1/720. Η αναλογία διοικητικού προσωπικού προς μέλη ΔΕΠ είναι 5/12.

3.2. Μέλη ΔΕΠ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 υπηρέτησαν στο τμήμα 12 μέλη ΔΕΠ, η κατανομή των οποίων σε βαθμίδες παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Μέλη ΔΕΠ Τμήματος Φιλοσοφίας 20115-16

Πίνακας 1

Κατανομή μελών ΔΕΠ σε βαθμίδες

Βαθμίδα	Αριθμός	Ποσοστό
Καθηγητή	2	16,60%
Αναπληρωτή Καθηγητή	4	33,40%
Επίκουρου Καθηγητή	6	50,00%
ΣΥΝΟΛΟ	12	100,00%

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015 - 2016 δίδαξαν στο Τμήμα 5 (πέντε) διδάσκοντες, κάτοχοι δ.δ., με συμβάσεις έργου. Στο τμήμα επίσης υπηρετεί 1 μέλος ΕΔΙΠ, που ήταν σε άδεια μητρότητας. Κατά το έτος 2015-2016 σε ακαδημαϊκή άδεια ήταν οι: Αικ. Καλέρη (2 εξάμηνα), Μ. Μουζάλα (1 εξάμηνο) και Ι. Ζειμπέκης (1 εξάμηνο). Στο πλαίσιο της άδειάς του, ο κος Ζειμπέκης μετέβη στο NYU (ΗΠΑ) ως ερευνητής-υπότροφος του ιδρύματος Fulbright.

4. Φοιτητές

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών του τμήματος, για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών για το έτος αναφοράς είναι 1151 φοιτητές/ τριες, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι επί πτυχίω φοιτητές. Η αναλογία μελών ΔΕΠ προς φοιτητές, κατά το έτος αναφοράς, είναι 1/95. Ο αριθμός των εισαχθέντων φοιτητών του Τμήματος παρουσιάζεται στον Πίνακα 2 με ανάλυση ως προς τη διαδικασία εισαγωγής τους. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 φοιτούσαν 31 φοιτητές/τριες. Ο αριθμός των υποψηφίων διδασκτόρων ήταν 21.

Πίνακας 2

Νεοεισαχθέντες φοιτητές σε προπτυχιακό επίπεδο σπουδών

Εισαχθέντες με:	2015-16	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Εισαγωγικές εξετάσεις	167	188	208	183	176
Μετεγγραφές προς το τμήμα	4			4	1
Μετεγγραφές από το τμήμα	35		2	54	36
Κατατακτήριες εξετάσεις	12	12	11	7	5
Άλλες κατηγορίες	1	7			1
ΣΥΝΟΛΟ	149	207	217	140	147

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κατά το έτος 2013-2014 λειτούργησε το νέο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών, οι στόχοι του οποίου είχαν αναλυθεί στην προηγούμενη ΕΑΕ, στην 4ετή έκθεση και στον φάκελο της Εξωτερικής αξιολόγησης.

1. Οργάνωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Βαρύτητα – Διδακτικές μονάδες – Μονάδες ECTS ανά κατηγορία μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων Α1, Β, Γ2 και Δ: τρία μαθήματα. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και σε 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Α2 και Α3: τρία μαθήματα με τρία υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια (κατηγ. Ε2). Αντιστοιχούν σε 7 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Γ1: τρία εργαστήρια. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και 10 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Ε1: δύο, υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής. Αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων:

ΣΤ1: Η διπλωματική εργασία υποκαθιστά τρία κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα κατηγορίας Γ2). Απαιτεί προετοιμασία κατ'ελάχιστον ενός εξαμήνου. Αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

ΣΤ3: Η Πρακτική άσκηση (εφόσον θεσμοθετηθεί) θα υποκαθιστά ένα μάθημα κατηγορίας Γ2. Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Το ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας προβλέπει:

17 υποχρεωτικά μαθήματα πανεπιστημιακών παραδόσεων φιλοσοφίας, δύο από τα οποία συνοδεύονται από υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια,

2 εργαστηριακά μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων)

13 κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας που μπορούν να διδαχθούν είτε με μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναρίου,

3 υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων,

6 υποχρεωτικά κατ'επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων

1 υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής.

Περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα διπλωματικής εργασίας που αντικαθιστά συγκεκριμένο αριθμό κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας, τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης, η οποία, όταν θεσμοθετηθεί, θα αντικαθιστά ένα κατ'επιλογήν μάθημα φιλοσοφίας (βλ. σχετικές ρυθμίσεις πιο κάτω) και τη δυνατότητα υποστήριξης μαθημάτων με ασκήσεις και φροντιστήρια.

Πίνακας 3

Προσφερόμενα μαθήματα στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΕ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟ
1	A	4			1*	4
	B	4	2			6
2	Γ	4	1			5
	Δ	4			1*	4
3	E	1	1	3		5
	ΣΤ	2		4		6
4	Z	1		5		6
	H	2		4		6
ΣΥΝΟΛΟ		22	4	16	2	42

* Τα παραπάνω εργαστήρια δεν αποτελούν αυτόνομα μαθήματα.

2. Δομή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στην αγγλική γλώσσα

2.1. Department of Philosophy: Degrees offered

Undergraduate: Ptychion (four-year degree)

Post-Graduate: PDS

Doctorate Diploma: DD

2.2. PROGRAMME OF STUDIES

General information

The education system in Greece is based on semesters. There are two semesters per academic year. The first (autumn) semester begins in October and ends in January. Classes for the second (spring) semester resume February and last until June. A student formally needs 8 semesters (4 years) of studying in order to graduate, that is to obtain the Diploma (Ptychion, in Greek) in Philosophy. During each semester a student has to follow ca. 6 courses with a total of around 18 hrs attendance per week.

A course may consist of only lectures or only seminars or both lectures and seminars. Some courses are compulsory (C) and other courses are optional (O) which can be chosen by the students according to their special interests. The latter are designated in the **Course Summary Table** as Options (O) and the minimum number of courses each student should opt for is also indicated therein. The optional courses offered in our Department in Semesters V & VII are grouped together as well as the optional courses offered in semesters VI & VIII. Students can choose to attend courses from those two groups in their third or in their fourth year of study. But courses from the first group are offered only in autumn semesters, while courses from the second group are offered only in spring semesters. A further category of courses in the Programme of Studies are the ones labelled 'Compulsory Options' (indicated in the list below as C/O). Students have to attend and be successfully examined on a certain number of courses from the categories of C/O, but they can choose what particular courses they wish to attend. Another division in the courses offered in the Department of Philosophy is between Philosophical (in the course code system they are indicated as Phil) and non-philosophical (in the course code system they are indicated as NPhil). The non-philosophical courses include a variety of subjects such as ancient greek language, ancient greek texts, ancient greek literature, byzantine and modern greek literature, european and greek history, latin language, linguistics, and educational studies. The total number of courses for which a student must register and be successfully examined in order to get a Diploma (ptychion) from the Department of Philosophy is 47. Students have to choose 12 non-philosophical courses and be successfully examined on them. The rest of the courses are philosophical and they include courses that are compulsory, optional and compulsory options.

In most taught courses there is not any formal assessment throughout the semester. In rare cases, lecturers offer partial exams within the semester and the grades obtained at these exams

are taken into account in the final mark. Courses are only offered in the Greek language. Lecturers teach the related material based on Greek textbooks. Therefore, Greek students study from these textbooks, which are offered for free by the Greek State. ERASMUS students who are not able to study from greek textbooks can use texts in another european languages with similar content which can be provided by the Departmental Library.

Stidents, during their final year, in addition to the courses they follow, may have the option of carrying out a short research project in the form of a written essay, called Diploma Work, under the supervision of a member of the teaching staff, replacing three optional philosophical courses. A grade is then assigned to the student by two examiners reflecting the overall performance of the student. This grade should be at least 5 out of ten.

A course is considered as being successfully passed only when the student has acquired at least the grade 5 out of 10 in the end of term exams. Exams are offered to the students at the end of each semester and there is a further examination in September. Students complete their studies when they pass all the required courses in the curriculum.

The number of credits we assign to each course is dictated by a regulation of Greek Law for Higher Education which states that 1 credit corresponds to 1 hr lecture per week per semester, whereas to the rest of the educational work (e.g. seminars and labs) 1 credit corresponds to 1-3 hr per week per semester. The credits the students collect during their study period in the Greek Universities, and the associated grades, are taken into account for the calculation of their final mark. For this calculation another factor has been introduced by Law which is called "weighing" factor. Thus, the final grade with which a student is graduated is the mean value of grades obtained for each course multiplied by the associated weighing factor. Thus, taking into account our higher education system as it was briefly described above, the basic requirement of the ECTS system for 30 credits for each semester was met in our Department by initially assigning for each 1 hr of lecture, seminar and lab work per week and per semester, 1 ECTS credit. Additional ECTS credits were then added to those of the courses which are considered as the most hard to be passed by the students, that is those requiring higher student workload. Because a Diploma Work is equivalent to three Philosophical Options (approx. half of the courses of a semester) the department assigns 9 ECTS credits to a successfully examined Diploma Work.

ERASMUS students, who have studied for at least a year in our institution can be considered as candidates for obtaining the Diploma (Ptychion) in Philosophy offered by our Department for undergraduate studies. The ERASMUS Commitee of our Department dealing with the recognition of studies carried out abroad will consider the students' transcript of records and their performance at our Department. Courses successfully completed abroad will then be correlated to those in Patras. If there is no need for additional courses to be taken by the student in Patras in order to fulfill the requirements imposed by our curriculum, this committee will propose to the General Assembly of the Department of offering our Diploma (Ptychion) to that particular student. Otherwise, the student will have to attend and successfully pass all those courses which are needed to complete our curriculum. Following graduation, it is possible for a student to follow graduate studies leading to either a

Postgraduate Diploma of Specialization (PDS) or a doctorate degree (D.D.). The PDS involves two years of studies. During the first year the candidate follows ca.4 courses in total (2 courses each semester) and has to pass the exams associated with these courses. Exams take place at the end of each semester. In some cases there might be partial exams during the courses. The minimum passing grade is 5 out of 10. Repeat exams for both semesters take place in September. During the second year the student has to register to three courses which s/he can choose from a range of options and be successfully examined on them. In addition, during the second year the student carries out a short research project (PDS dissertation) and has to be successfully examined on it.

For the doctorate degree, a supervisory three-member committee is assigned upon the approval of the Department and the graduate student conducts research under the direction of the chairman of the supervisory committee. The average time required for the doctorate degree is four years.

2.3. PROGRAMME PLAN

Undergraduate Studies: COURSE SUMMARY TABLE

UNDERGRADUATE PROGRAM OF STUDIES IN PHILOSOPHY

1ST YEAR

1ST SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Epistemology and Metaphysics: Modern Period I	3	5
2	Modern Political Philosophy	3	5
3	Logic	4	15
	Logic Tutorial	3	
Required other disciplines			
4	Education Science I	3	5
			Semester: 30

2ND SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Plato	3	5

2	Ancient Greek moral and political philosophy	3	5
3	Analytic Philosophy I : Philosophy of Science	3	5
4	Humanities computer workshop	2	5
Elective other disciplines (2 nd Semester)			
5	Elective course in another discipline	3	5
6	Elective course in another discipline	3	5
			Semester: 30

2ND YEAR

3RD SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Aristotle: Epistemology and Metaphysics	3	5
2	Modern Moral Philosophy	3	5
Elective philosophy			
3	Reading workshop I: Ancient Philosophy	3	10
	Reading workshop I		
	Reading workshop I		
	Reading workshop I		
	Elective other discipline		
4	Ancient Greek Literature	3	5
	Ancient Greek Language I		
	Ancient Greek Language II		
Required other disciplines			
5	Education Science II	3	5
			Semester: 30

4TH SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Kant	3	5
2	Hermeneutics and Phenomenology	3	5
3	Analytic Philosophy II: Philosophy of Language	3	5
4	Philosophical topics: Knowledge and	4	15

	reality in Plato and Aristotle Philosophical topics Tutorial	3	
			Semester: 30

3RD YEAR**5TH SEMESTER**

No	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Epistemology and Metaphysics II	3	5
Elective philosophy			
2	Reading workshop II: Modern Philosophy	3	10
	Reading workshop II Modern Philosophy A		
	Reading workshop II Modern Philosophy B		
	Reading workshop II Modern Philosophy C		
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
Elective other disciplines			
5	Elective course in another discipline	3	5
			Semester: 30

6TH SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Contemporary practical philosophy	3	5
2	Analytic philosophy III: epistemology	3	5
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option	3	5
Elective other disciplines			
6	Elective in another discipline	3	5
			Semester: 30

4TH YEAR**7TH SEMESTER**

No	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Aesthetics	3	5
Required other disciplines			
2	Ancient Greek Literature I	3	5
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option	3	5
Elective other disciplines			
6	Elective in another discipline	3	5
			Semester: 30

8TH SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	19th and 20th Century Philosophy	3	5
Elective philosophy option (3 rd and 4 th year)			
2	Philosophy option	3	5
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option	3	5
6	Philosophy option	3	5
			Semester: 30

Optional replacements for elective philosophy courses**7th and 8th semester:**

The undergraduate thesis replaces 3 elective philosophy courses.

7th semester:

One tutorial course replaces one elective philosophy course (pending approval).

3. Κανονισμός που διέπει το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και το εξεταστικό σύστημα.

3.1. Κανονισμός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Προϋποθέσεις εισαγωγής

Η εισαγωγή στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του τμήματος γίνεται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τρεις τρόπους:

1. Για μαθητές Λυκείου, μέσω συμμετοχής των υποψηφίων στις Πανελλήνιες εξετάσεις.
2. Για όσους έχουν ήδη ένα τίτλο σπουδών από άλλο ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ, μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων.
3. Άτομα που εμπίπτουν σε ειδικές κατηγορίες εισάγονται στο τμήμα χωρίς εξετάσεις και μέχρι ποσοστού 5% επί του συνόλου του αριθμού των εισακτέων φοιτητών.

3.1.2. Δομή των σπουδών / κανονισμός σπουδών

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το (νέο) Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος τίθεται σε ισχύ από το ακαδημαϊκό έτος 2013/14. Το ΠΠΣ Φιλοσοφίας αναπτύσσεται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών. Περιλαμβάνει 42 μαθήματα για την απόκτηση πτυχίου, τα οποία αντιστοιχούν σε 133 διδακτικές μονάδες και σε 240 μονάδες ECTS κατανεμημένες αναλογικά στα οκτώ εξάμηνα σπουδών (30 μονάδες ECTS) ανά εξάμηνο.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας προβλέπει:

17 υποχρεωτικά μαθήματα πανεπιστημιακών παραδόσεων φιλοσοφίας, δύο από τα οποία συνοδεύονται από υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια,

2 εργαστηριακά μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων)

13 κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας που μπορούν να διδαχθούν είτε με μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναρίου,

3 υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων,

6 υποχρεωτικά κατ'επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων

και 1 υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής.

Περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα διπλωματικής εργασίας που αντικαθιστά συγκεκριμένο αριθμό κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας, τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης, η οποία, όταν θεσμοθετηθεί, θα αντικαθιστά ένα κατ'επιλογήν μάθημα φιλοσοφίας (βλ. σχετικές ρυθμίσεις πιο κάτω) και τη δυνατότητα υποστήριξης μαθημάτων με ασκήσεις και φροντιστήρια.

A. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

A1. Πανεπιστημιακές παραδόσεις

Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι ο φοιτητής να αποκτήσει την απαραίτητη βασική στοιχειώση και βασικό προσανατολισμό στο πεδίο της φιλοσοφίας. Θεματικά τα μαθήματα αυτά έχουν ορισθεί ώστε α) να δίνουν μια επαρκή εποπτεία για τους πλέον κομβικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας, β) να οδηγούν τον φοιτητή έως και τις σύγχρονες φιλοσοφικές τάσεις και γ) να τον προσανατολίζουν στους βασικότερους κλάδους της φιλοσοφίας.

A2: Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την επιστημονική προσέγγιση, ανάλυση, επεξεργασία και παρουσίαση φιλοσοφικών θεματικών. Για το σκοπό αυτό, το συγκεκριμένο μάθημα **εστιάζει στην συζήτηση ενός επιμέρους φιλοσοφικού ζητήματος**, το οποίο μελετάται συστηματικά βάσει επιλεγμένης βιβλιογραφίας. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω).

Για τους φοιτητές με έτος εισαγωγής μετά το 2011/12 επιτυχής παρακολούθηση μαθήματος Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων (μάθημα+εργαστήριο) είναι **προαπαιτούμενο για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.**

A3: Μαθήματα Λογικής

Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται μαθήματα προπαιδείας για την φιλοσοφική ανάλυση και την ορθολογική οικοδόμηση φιλοσοφικών επιχειρημάτων και της σκέψης γενικότερα. Ταυτόχρονα εισάγουν στον φιλοσοφικό κλάδο της λογικής. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω). Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα της λογικής προκύπτει από συμπηφισμό του βαθμού στο κυρίως μάθημα και στο εργαστήριο.

B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρακολουθήσουν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα **άλλων επιστημονικών πεδίων**, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα μαθήματα αυτά είναι:

Παιδαγωγικά I

Παιδαγωγικά II

Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία

Τα μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων υποχρεωτικά και υποχρεωτικά κατ'επιλογήν (βλ. πιο κάτω) προεκτείνουν το περιεχόμενο των σπουδών προς την κατεύθυνση των επιστημονικών κλάδων που συμπεριλαμβάνει το επαγγελματικό προφίλ το οποίο κατοχυρώνουν οι σπουδές φιλοσοφίας στην ελληνική Μέση Εκπαίδευση. Αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα που υπάγονται στον κλάδο ΠΕ02 των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και σε μαθήματα παιδαγωγικής. Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι η εξασφάλιση τυπικών προϋποθέσεων παιδαγωγικής κατάρτισης αφ'ενός και αφ'ετέρου η

στοιχείωση των φοιτητών φιλοσοφίας στα περιεχόμενα και την μεθοδολογία των επιστημονικών αυτών κλάδων σε βασικό επίπεδο.

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Γ1: Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων:

Ο χαρακτήρας των μαθημάτων είναι εργαστηριακός με κύριο στόχο την μεθοδολογική κατάρτιση των φοιτητών για μια αυτοδύναμη, επιστημονικά δόκιμη προσέγγιση πρωτογενών φιλοσοφικών κειμένων και την εξάσκησή τους στις απαραίτητες για τον σκοπό αυτόν πρακτικές και δεξιότητες:

α) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά, βάσει επιλεγμένων κειμένων, στην ανάλυση του φιλοσοφικού λόγου, στον προσδιορισμό του περιεχομένου των φιλοσοφικών εννοιών του κειμένου, στην δυνατότητα διάκρισης, ανασυγκρότησης και αποτίμησης της εξηγητικής δύναμης των επιχειρημάτων του και στην κατανόηση των φιλοσοφικών θέσεων που διατυπώνονται σε αυτό. Στο πλαίσιο αυτό εμπεδώνουν πρακτικά την σημασία κρίσιμων για μια δόκιμη φιλοσοφική ερμηνεία παραγόντων όπως είναι η ενδοκειμενική και διακειμενική συνοχή, η ιστορικότητα των κειμένων και των θεωριών, οι θεωρητικές αναφορές και διαθεωρητικές σχέσεις κλπ.

β) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά στην χρήση και αξιοποίηση των διαθέσιμων για τους σκοπούς του μαθήματος υποστηρικτικού επιστημονικού υλικού, όπως είναι ειδικά έργα αναφοράς, φιλοσοφικά λεξικά, ιστορικά γλωσσικά λεξικά, ευρετήρια, ηλεκτρονικές πηγές, χρήση της βιβλιοθήκης καθώς και επιλεγμένη βασική βιβλιογραφία για την άντληση της απαιτούμενης πληροφορίας.

γ) Εν τέλει οι φοιτητές μαθαίνουν να εξάγουν φιλοσοφική γνώση από πρωτογενές υλικό και ασκούνται στην ανάπτυξη γραπτού επιστημονικού φιλοσοφικού λόγου.

Κανονισμός Εργαστηρίων ΑΦΚ

Στα Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων η παρακολούθηση των μαθημάτων, η κατ' οίκον προετοιμασία των φοιτητών και η παρουσίαση εργασιών στις συνεδριάσεις του μαθήματος είναι υποχρεωτική. Ο φοιτητής/ήτρια δεν επιτρέπεται να απουσιάσει πάνω από τρεις (3) φορές από τις συνεδριάσεις του μαθήματος, σε περίπτωση περισσότερων των τριών απουσιών ο φοιτητής δεν μπορεί να βαθμολογηθεί στο μάθημα αυτό. Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται με την παράδοση εργασιών εντός διδακτικής διαδικασίας και με τελική δοκιμασία δεξιοτήτων ή αποκλειστικά με την παράδοση γραπτών εργασιών.

Οι φοιτητές **επιλέγουν υποχρεωτικά** ένα μάθημα από κάθε ομάδα Εργαστηρίων Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων και έχουν δικαίωμα να επιλέξουν άλλο μάθημα της ομάδας σε περίπτωση που δεν επιτύχουν τους στόχους του μαθήματος (= δεν περάσουν το μάθημα στην κανονική και την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου) κατά την επόμενη δήλωση του μαθήματος.

Γ.2 Κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (παραδόσεις ή σεμινάρια) 3ου και 4ου έτους

Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται στους τριτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές. Σκοπό έχουν να επιτρέψουν στον φοιτητή να επεκταθεί σε πεδία η/και να εμβαθύνει σε φιλοσοφικά ζητήματα σύμφωνα με τα ειδικότερα ενδιαφέροντά του. Θεματικά τα μαθήματα αυτά καλύπτουν σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας καθώς και κεντρικά ζητήματα της συστηματικής φιλοσοφίας, που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα των προπτυχιακών σπουδών. Ο ώριμος φοιτητής 3^{ου} και 4^{ου} έτους έχει εδώ την δυνατότητα να δώσει τις δικές του εμφάσεις διαμορφώνοντας το ιδιαίτερό του επιστημονικό προφίλ. Τα κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3^{ου} και 4^{ου} έτους μπορούν να προσφέρονται είτε με την μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναριακών μαθημάτων.

Συνολικά οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους **δεκατρία (13)** μαθήματα από αυτήν την υποκατηγορία μαθημάτων.

Προαπαίτηση

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους **μόνο εάν έχουν ήδη εξετασθεί επιτυχώς σε πέντε (5) από τα δεκατρία (13) υποχρεωτικά φιλοσοφικά μαθήματα των τεσσάρων (4) πρώτων εξαμήνων σπουδών.**

Για τους **από κατατακτήριες εξετάσεις φοιτητές** προαπαιτείται επιτυχία σε **τέσσερα (4) υποχρεωτικά** μαθήματα φιλοσοφίας Α' έως Δ' εξαμήνου για να μπορούν να δηλώσουν κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας.

Κανονισμός σεμιναρίων

Τα **σεμινάρια** αποτελούν ειδική κατηγορία των κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας. Για την παρακολούθησή τους εγγράφονται κατ' ανώτατο όριο δεκαπέντε (15) φοιτητές/τριες με την εξής διαδικασία: κατά την περίοδο των εξετάσεων (Σεπτεμβρίου ή Φεβρουαρίου, ανάλογα με το εξάμηνο στο οποίο προσφέρεται το μάθημα), οι φοιτητές/τριες δηλώνουν το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στο σεμινάριο και γίνονται αποδεκτοί ή μη μετά από προσωπική συνέντευξη με τον διδάσκοντα (ο οποίος λαμβάνει υπόψη του τη δυνατότητα χρήσης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, την επίδοση στα μαθήματα και ιδιαίτερα στα συναφή με το θέμα του σεμιναρίου ή σε προαπαιτούμενα, τα οποία ορίζει για το σεμινάριο, τη χρήση Η/Υ κ.ο.κ.). Κατά την έναρξη του εξαμήνου ο διδάσκων καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος κατάλογο με τους φοιτητές που έγιναν δεκτοί να συμμετάσχουν στο σεμινάριο.

Η επίδοση του φοιτητή στα σεμιναριακά μαθήματα αξιολογείται βάσει γραπτής εργασίας έκτασης περίπου 4.000 λέξεων, η οποία παρουσιάζεται υποχρεωτικά στο σεμινάριο και παραδίδεται σε τελική μορφή κατά την περίοδο των εξετάσεων.

Στα σεμινάρια η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική: για να παραδώσουν εργασία οι φοιτητές, δεν πρέπει να έχουν απουσιάσει από περισσότερες από τρεις (3) συνεδριάσεις του μαθήματος.

Δ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

Πέραν των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων άλλων επιστημονικών πεδίων (βλ. πιο πάνω) οι φοιτητές/τριες οφείλουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να παρακολουθήσουν

υποχρεωτικά ακόμη έξι (6) μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων κατ' επιλογήν. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι φοιτητές μπορούν να δημιουργήσουν κατά τα επιστημονικά ενδιαφέροντά τους ή τον επαγγελματικό τους σχεδιασμό πεδία ισχυρότερης εστίασης και ειδίκευσης επικεντρώνοντας τις επιλογές τους σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα του κλάδου ΠΕ02 ή να συνδυάσουν τις επιλογές αυτών των αντικειμένων με τα μαθήματα φιλοσοφίας ή να πλαισιώσουν τις φιλοσοφικές τους σπουδές με συναφή πεδία και γενικά να διαμορφώσουν και να ολοκληρώσουν εξατομικευμένα τις σπουδές τους. Στα μαθήματα αυτά συγκαταλέγονται ισοδύναμα και μαθήματα ξένης γλώσσας.

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν από έναν κατάλογο μαθημάτων, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών καταναμεμημένα σε εξάμηνα σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

E.1 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Το εργαστήριο πληροφορικής σκοπό έχει να εξασκήσει τους φοιτητές στην χρήση νέων τεχνολογιών ως πρακτικών απαραίτητων εργαλείων για τις σπουδές αλλά και την επιστήμη τους. Στα πλαίσια του εργαστηρίου οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με εργαλεία που χρησιμοποιούνται (α) για την έρευνα στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών και (β) για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της. Σε σχέση με το (α) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση μηχανών αναζήτησης και διαχείρισης βιβλιογραφίας, στην αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων φιλοσοφικών κειμένων, στην εύρεση και αξιολόγηση διαδικτυακών πηγών. Σε σχέση με το (β) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση κειμενογράφου, προετοιμασία παρουσιάσεων με διαφάνειες, στην κατασκευή εννοιακών χαρτών, και άλλα εργαλεία παρουσίασης.

Το Εργαστήριο Πληροφορικής έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου. Για το μάθημα αυτό δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις.

E.2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΥΝΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τα εργαστήρια που συνοδεύουν υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας ανήκουν στην κατηγορία των υποχρεωτικών πρακτικών εργαστηρίων του προγράμματος σπουδών και είναι τα εργαστήρια «Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων» και «Λογικής». Είναι μαθήματα πρακτικής εμπέδωσης γνώσεων και διδασκαλίας δεξιοτήτων που εξαρτώνται θεματικά από το ομώνυμο μάθημα και αποτελούν ενιαία διδακτική ενότητα με αυτό. Υπεύθυνος της ενιαίας διδακτικής ενότητας (του «μαθήματος») είναι ο διδάσκων του υποχρεωτικού μαθήματος, ο οποίος καθορίζει σε συνεργασία με τον διδάσκοντα του εργαστηρίου την θεματική και το περιεχόμενο του εργαστηρίου.

Η παρακολούθηση των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική, δηλαδή δεν επιτρέπεται η απουσία σε περισσότερα από τρία (3) μαθήματα του εργαστηρίου και δεν βαθμολογούνται φοιτητές που υπερβαίνουν τον αριθμό των τριών απουσιών. Για τα εργαστηριακά μαθήματα δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις.

Η επίδοση των φοιτητών στα συναρτώμενα εργαστήρια συνυπολογίζεται μαζί με την επίδοσή τους στο κυρίως μάθημα για τον τελικό βαθμό του μαθήματος, σε ποσοστό που καθορίζεται

για το κάθε εργαστήριο ξεχωριστά. Ο υπεύθυνος του εργαστηρίου αξιολογεί με δική του ευθύνη τις επιδόσεις των φοιτητών και παραδίδει την αξιολόγησή του σε υπογεγραμμένο πίνακα στον υπεύθυνο του ενιαίου μαθήματος. Ο υπεύθυνος του μαθήματος εκδίδει και υπογράφει το τελικό βαθμολόγιο, επισυνάπτοντας απαραίτητως τους υπογεγραμμένους πίνακες των επί μέρους βαθμολογήσεων στην εξέταση του μαθήματος και στο εργαστήριο. Ο βαθμός του εργαστηρίου σε περίπτωση επιτυχίας ισχύει και για την επόμενη εξεταστική. Εντούτοις, αποτυχία στο μάθημα (βαθμός κάτω του 5) σε όλες τις εξεταστικές περιόδους της ακαδημαϊκής χρονιάς που δηλώνεται, συνεπάγεται επανάληψη και του εργαστηρίου.

Εργαστήριο Λογικής

Το εργαστήριο Λογικής κατ' αντιστοιχίαν προς την ύλη του μαθήματος προσφέρει την πρακτική εξάσκηση και εμπέδωση των εννοιών του μαθήματος μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, λύσεων προβλημάτων και συχνών δοκιμασιών, στις οποίες υποχρεωτικά συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές ανά ομάδες.

Εργαστήριο Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων

Στόχος του εργαστηρίου είναι αφ' ενός η πρακτική εξάσκηση του φοιτητή σε μικρές ομάδες στην μελέτη, κατανόηση και γραπτή παρουσίαση επιστημονικής φιλοσοφικής βιβλιογραφίας, συναφούς με την θεματική του κυρίως μαθήματος, με την καθοδήγηση και την υποστήριξη υπεύθυνου για το εργαστήριο ειδικού διδακτικού προσωπικού. Επί πλέον ο φοιτητής διδάσκεται και εξασκείται σε επιστημονικές τεχνικές (π.χ. βιβλιογραφική έρευνα) καθώς και στις μορφολογικές προδιαγραφές της συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

ΣΤ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΣΤ.1 ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επόπτης διπλωματικής εργασίας (ΔΕ): η ΔΕ εποπτεύεται από ένα διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ή Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό). Εφόσον το θέμα της εργασίας είναι διεπιστημονικό, επιτρέπεται να οριστεί και δεύτερος επόπτης (εκτός Τμήματος αλλά εντός του Παν/μίου Πατρών). Οι διδάσκοντες μπορούν να αναλαμβάνουν ανά ακαδημαϊκό έτος την παρακολούθηση έως πέντε (5) ΔΕ.

Προϋποθέσεις ανάθεσης ΔΕ: Η ανάληψη της εποπτείας μιας ΔΕ εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του διδάσκοντος. Ελάχιστοι όροι, ωστόσο, για την εκπόνηση μιας ΔΕ είναι οι εξής: χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, χρήση Η/Υ κλπ.

Προαπαιτήσεις: Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής **πριν από το 2011/12**: Βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης του **φροντιστηρίου εκπόνησης επιστημονικής εργασίας**. Το φροντιστήριο αυτό αντιστοιχείται για τους φοιτητές αυτής της κατηγορίας με το **εργαστήριο επεξεργασίας φιλοσοφικών θεμάτων**, για την επιτυχή παρακολούθηση του οποίου λαμβάνουν σχετική βεβαίωση.

Για όλους τους φοιτητές με έτος εισαγωγής **μετά το 2011/12**: Επιτυχής εξέταση στο μάθημα «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» βάσει στοιχείων της καρτέλας του φοιτητή.

Χρόνος δήλωσης ΔΕ: Η ΔΕ ανατίθεται το νωρίτερο στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών με σχετική αίτηση που κατίθεται από τον φοιτητή στην γραμματεία υπογεγραμμένη από τον επιβλέποντα

καθηγητή και η διάρκεια προετοιμασίας της είναι κατ' ελάχιστον έξι μήνες, δηλαδή δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται προς κρίση σε διάστημα μικρότερο των έξι μηνών από τη στιγμή της κατάθεσης της σχετικής αίτησης στην Γραμματεία.

Οι φοιτητές καλούνται να εκφράζουν την πρόθεσή τους για εκπόνηση ΔΕ κατά το ΣΤ' εξάμηνο, ώστε να έχουν επαρκή χρόνο για την ολοκλήρωσή της. Αφού έχουν τη σύμφωνη γνώμη ενός διδάσκοντα, οφείλουν να καταθέσουν στη Γραμματεία σχετική αίτηση.

Εξέταση ΔΕ: Η ΔΕ εξετάζεται από τον επόπτη και έναν επιπλέον διδάσκοντα. Η εξέταση ανακοινώνεται στο Τμήμα μια εβδομάδα νωρίτερα και είναι δημόσια.

Αντιστοιχία με μαθήματα:

Για όλους τους φοιτητές με έτος εισαγωγής από το 2006-07 και εξής η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται και αντικαθιστά **τρία (3) κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους και ισοδυναμεί με 9 δ.μ. και 15 μονάδες ECTS.**

Για τους εισαχθέντες των ακαδημαϊκών ετών 1999-2000 έως 2005-2006 η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται και αντικαθιστά **δύο (2) κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους και **ένα (1) επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων** 3ου και 4ου έτους.**

ΣΤ.2 ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Για ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ, ιδιαίτερα για μαθήματα του τύπου των πανεπιστημιακών παραδόσεων, μπορεί να προβλεφθούν ειδικά φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις. Τα μαθήματα αυτά σκοπό έχουν την διδακτική ενίσχυση του μαθήματος για την καλύτερη εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω μιας στενότερης διδακτικής υποστήριξης των φοιτητών σε μικρές ομάδες. Μπορούν να διδαχθούν είτε από μέλη ΔΕΠ, είτε από μέλη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, είτε από μέλη ΕΔΙΠ, είτε από μεταπτυχιακούς φοιτητές ιδιαίτερα του Β' κύκλου σπουδών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Βαρύτητα - Διδακτικές μονάδες - Μονάδες ECTS ανά κατηγορία μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων Α1, Β, Γ2 και Δ: τρία μαθήματα. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και σε 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Α2 και Α3: τρία μαθήματα με τρία υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια (κατηγ. Ε2). Αντιστοιχούν σε 7 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Γ1: τρία εργαστήρια. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και 10 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Ε1: δίωρο, υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής. Αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων:

ΣΤ1: Η διπλωματική εργασία υποκαθιστά τρία κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα κατηγορίας Γ2). Απαιτεί προετοιμασία κατ'ελάχιστον ενός εξαμήνου. Αντιστοιχεί

σε 9 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

ΣΤ3: Η Πρακτική άσκηση (εφόσον θεσμοθετηθεί) θα υποκαθιστά ένα μάθημα κατηγορίας Γ2. Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Διευκρινήσεις κανονισμού μαθημάτων για τα έτη σπουδών μεταβατικής εφαρμογής του νέου ΠΠΣ.

Για όλους τους εγγεγραμμένους φοιτητές/ήτριες

- Για όλους τους ήδη εγγεγραμμένους φοιτητές παύει να ισχύει ο περιορισμός υποχρεωτικής επιλογής δύο τουλάχιστον μαθημάτων από κάθε μια από τέσσερις θεματικές περιοχές για τα κατ'επιλογήν μαθήματα 3^{ου}-4^{ου} έτους, που ίσχυε στο παλαιό ΠΠΣ: τα κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3^{ου}-4^{ου} έτους επιλέγονται στο εξής ελεύθερα κατά τα ενδιαφέροντα των φοιτητών.
- Για όλους τους ήδη εγγεγραμμένους φοιτητές παύει να ισχύει η ρύθμιση 9 προαπαιτούμενων από τα 11 υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας Α' έως και Γ' εξαμήνου για να έχουν δικαίωμα να δηλώσουν φιλοσοφικά μαθήματα επιλογής 3^{ου}/4^{ου} έτους.
- Αντί αυτής της ρύθμισης που ίσχυε στο παλαιό ΠΠΣ, στο εξής για τη δήλωση κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας 3^{ου}/4^{ου} έτους ισχύει για όλους η **προαπαίτηση πέντε (5) μαθημάτων** και ειδικά για τους φοιτητές από κατατακτήριες **τεσσάρων (4) μαθημάτων** από τα **υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας του Α' έως και Δ' εξαμήνου των σπουδών τους**.
- Τα μαθήματα «Κείμενα αρχαίας Φιλοσοφίας», «Κείμενα Νεότερης Φιλοσοφίας» και «Κείμενα Φιλοσοφίας του 20^{ου} αιώνα» έχουν αντιστοιχηθεί με μαθήματα στα οποία δεν απαιτείται υποχρεωτική παρακολούθηση με την έως τώρα έννοια του ελέγχου παρουσιών.

Για τους επί πτυχίω φοιτητές (έτη εισαγωγής 2009/10 και προηγούμενα)

- Οι υποχρεώσεις τους σε αριθμό μαθημάτων/διδακτικές μονάδες και η δομή των σπουδών για την απόκτηση πτυχίου δεν μεταβάλλονται σε τίποτα από το νέο ΠΠΣ και ισχύουν ως είχαν.
- Μόνο οι εσωτερικές ρυθμίσεις κανονισμού μαθημάτων που αναγράφονται πιο πάνω μετατρέπονται και γι' αυτήν την κατηγορία φοιτητών.
- Αναζητούν στο νέο ΠΠΣ **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** αναλόγως έτους εισαγωγής.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2010/11 (4^ο έτος το 2013/14)

- Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ μόνο στα προβλεπόμενα για το Ζ' και Η' εξάμηνο σπουδών. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.

- Για τα εξάμηνα Α' έως και ΣΤ' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.
- Δεν τους αφορούν τα νέου τύπου *Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων*, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να δηλώσουν ή να επιλέξουν.
- Έχουν υποχρέωση **11 κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας για το 3^ο και το 4^ο έτος συνολικά**.
- Έχουν ένα μάθημα Υ/Ε άλλων επιστημονικών πεδίων (Ζ' εξάμηνο στο ενδεικτικό ΠΠΣ).

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2011/12 (3^ο έτος το 2013/14)

1. Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ σε όσα προβλέπονται από το Ε' εξάμηνο σπουδών και εξής. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.
2. Για τα εξάμηνα Α' έως και Δ' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.
3. Έχουν ένα *Εργαστήριο Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων* νέου κανονισμού πτυχίου, με κείμενα νεότερης φιλοσοφίας.
4. Για τα μαθήματα παλαιού κανονισμού πτυχίου «Κείμενα Νεότερης...» ισχύει ό,τι αναφέρεται πιο πάνω στις γενικές ρυθμίσεις που ισχύουν για όλους.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2012/13 (2^ο έτος το 2013/14)

5. Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ σε όσα προβλέπονται από το Γ' εξάμηνο σπουδών και εξής. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.
6. Για τα εξάμηνα Α' και Β' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.
7. Έχουν ένα *Εργαστήριο Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων* νέου κανονισμού πτυχίου στο Γ' εξάμηνο σπουδών, με κείμενα αρχαίας φιλοσοφίας (και άλλο ένα με κείμενα νεότερης στο Ε' εξάμηνο).
8. Μπορούν να εξεταστούν το ένα ή και τα δύο μαθήματα που αντιστοιχούν στις παλαιές θεματογραφίες Ι και ΙΙ, εφόσον τα οφείλουν. Και τα δύο μαθήματα «Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα Ι» και «ΙΙ» προσφέρονται ως Υ/Ε το χειμερινό εξάμηνο 2013.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2013/14 (1^ο έτος σπουδών)

- Ισχύει το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (2013) και ο Κανονισμός Σπουδών **πλήρως σε όλα του τα σημεία**, όπως εγγράφεται στον Οδηγό Σπουδών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

1. Απαιτούμενες διδακτικές μονάδες για τη λήψη πτυχίου:

- α. Εισαχθέντες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013/14 και εξής: απαιτούνται **133 δ.μ.** (42 μαθ.)

Έτη μεταβατικής εφαρμογής του νέου ΠΠΣ (β, γ, δ) :

β. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012/13: απαιτούνται **135** δ.μ.

γ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011/12: απαιτούνται **141** δ.μ.

δ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010/11: απαιτούνται **144** δ.μ. (48 μαθήματα)

Έτη εισαγωγής πριν από το 2010/11

ε. Εισαχθέντες/είσες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006/07 έως 2009/10: απαιτούνται **141** δ.μ. (47 μαθήματα).

στ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005/06: απαιτούνται **136** δ.μ. (46 μαθήματα).

ζ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004/05: απαιτούνται **136** δ.μ. (46 μαθήματα).

η. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003/04: απαιτούνται **135** δ.μ. (45 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.) και στο Εργαστήριο Πληροφορικής (χωρίς δ.μ.).

θ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002/03: απαιτούνται **135** δ.μ. (45 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.) και στο Εργαστήριο Πληροφορικής (χωρίς δ.μ.).

ι. Εισαχθέντες/είσες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999/2000, 2000/01 και 2001/02: απαιτούνται **138** δ.μ. (46 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.).

2. Το Εργαστήριο Πληροφορικής δεν προσφέρεται για τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999-2000 και 2000-2001, ενώ για τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2001-2002 προσφέρεται ως μάθημα επιλογής.

3. Από τα μαθήματα ξένης γλώσσας απαλλάσσονται οι φοιτητές/τριες που είναι κάτοχοι έγκυρου διπλώματος είτε Αγγλικής είτε Γαλλικής είτε Γερμανικής είτε Ιταλικής γλώσσας, σε επίπεδο Proficiency in English βρετανικού ή αμερικανικού Πανεπιστημίου και ισοδύναμα αυτών, DELF 1-6, Sorbonne I, Kleines Sprachdiplom και CELI 5 αντιστοίχως. Αυτό αφορά ΜΟΝΟ τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκά έτη από 1999/2000 έως και το 2003/04, για τους οποίους προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου είναι η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.).

4. Στις ως άνω κατ' αντιστοιχία έτους εισαγωγής απαιτούμενες δ.μ. για την απόκτηση πτυχίου συνυπολογίζονται δ.μ. από την προαιρετική διπλωματική εργασία, η οποία προσφέρεται στους φοιτητές του ΣΤ' εξαμήνου σπουδών και εξής. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 9 δ.μ. (ότι ισοδυναμεί με τρία μαθήματα επιλογής βλ. παραπάνω).

ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

Η επίδοση των φοιτητών, ανάλογα με τον τελικό βαθμό που επιτυγχάνουν, παίρνει στο πτυχίο τους τον εξής χαρακτηρισμό επίδοσης:

Καλώς:	6.5> Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 5
Λίαν Καλώς:	8.5> Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 6.5
Άριστα:	Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 8.5

3.2. Διεξαγωγή των εξετάσεων

Εγγραφή: Κάθε φοιτητής είναι αυτομάτως εγγεγραμμένος στις εξετάσεις. **Πρόσκληση:** Οι φοιτητές προσκαλούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοινώνεται εγκαίρως με τα μέσα τα οποία διαθέτει το τμήμα (Δικτυακός κόμβος του τμήματος, ανάρτηση του προγράμματος στους πίνακες ανακοινώσεων, κλπ) τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την έναρξη των εξετάσεων. Για τις προφορικές και εργαστηριακές εξετάσεις, οι φοιτητές ενημερώνονται κατ' ελάχιστον μια εβδομάδα πριν. Σε ειδικές περιπτώσεις (εργαζόμενοι φοιτητές, ασθενείς, διαμονή στο εξωτερικό, κτλ), το πρόγραμμα μπορεί να αποστέλλεται στην ανωτέρω κατηγορία φοιτητών μετά από σαφώς αιτιολογημένη αίτησή τους. Γενικά προβλέπεται μία «λευκή» εβδομάδα πριν την έναρξη των εξετάσεων. Κατά την εβδομάδα αυτή, τα τμήματα μπορούν να καλύπτουν έκτακτες ανάγκες συμπλήρωσης μαθημάτων βάσει σχετικών αποφάσεων της Συγκλήτου. **Θέματα των εξετάσεων:** Την ευθύνη της επιλογής και σύνταξης των θεμάτων την έχει αποκλειστικά το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π. Στο κείμενο των θεμάτων αναγράφεται η διάρκεια της εξέτασης, το πλήθος των σελίδων που απαρτίζουν τα θέματα, ενδεικτικό βαθμολογικό βάρος των θεμάτων καθώς και τα επιτρεπόμενα εφόδια (υπολογιστές, λεξικά, κτλ). Το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π. παρευρίσκεται στην αίθουσα (ες) της εξέτασης καθ' ολη τη διάρκεια της. Σε περίπτωση αδυναμίας, αντικαθίσταται, με υπόδειξη του προς το Δ.Σ. του εκάστοτε Τμήματος, από άλλο μέλος ΔΕΠ. **Συνθήκες εξέτασης:** Επιτήρηση: Οι επιτηρητές ανήκουν κατά προτίμηση στον σχετικό με το εξεταζόμενο μάθημα τομέα και ορίζονται με επιθυμητή αντιστοιχία 1 /25. Το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ δεν υπολογίζεται στους επιτηρητές. Οι φοιτητές αποδεικνύουν την ταυτότητά τους με επίσημα πιστοποιητικά στοιχεία (αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο, συμπληρωματικό με τη φοιτητική ταυτότητα). Ο φοιτητής που δεν θα προσκομίσει τα εν λόγω στοιχεία, παραδίδει το γραπτό του στο μέλος ΔΕΠ, το οποίο καταγράφει την περίπτωση του στο σχετικό πρακτικό. **Είσοδος στους χώρους εξέτασης:** Μετά τη διανομή των θεμάτων, απαγορεύεται η είσοδος σε κάθε φοιτητή. Ενδεχομένως το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ, κατ' εξαίρεση (δικαιολογημένη καθυστέρηση), μπορεί να επιτρέψει την συμμετοχή του καθυστερημένου φοιτητή στην εξέταση με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν υπερβαίνει τα 30', Ο καθυστερημένος φοιτητής δεν δικαιούται συμπληρωματικού χρόνου εξέτασης. Εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, ουδείς φοιτητής εγκαταλείπει τον χώρο των εξετάσεων πριν την παρέλευση 1

ώρας από την έναρξη της εξέτασης. Η εξέταση λήγει με την παράδοση του γραπτού του προτελευταίου φοιτητή. Σύνταξη πρακτικού διεξαγωγής της εξέτασης: Κάθε φοιτητής, μόλις τελειώσει, παραδίδει στο μέλος ΔΕΠ ή στον επιτηρητή το γραπτό του και υπογράφει στη σχετική κατάσταση. Το μέλος ΔΕΠ ή ο επιτηρητής συντάσσει πρακτικό διεξαγωγής της εξέτασης διευκρινίζοντας:

- Τον αριθμό των συμμετεχόντων στην εξέταση φοιτητών και τον αριθμό και τα στοιχεία των συμμετεχόντων υπό συνθήκες (φοιτητές χωρίς στοιχεία ταυτότητας)
- Τον αριθμό των γραπτών που παρεδόθησαν
- Παρατηρήσεις ή συμβάντα που διαπιστώθηκαν κατά την διάρκεια της εξέτασης.

Ο επιτηρητής παραδίδει στο υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ ή στην επιτροπή εξετάσεων το πρακτικό διεξαγωγής των εξετάσεων συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο.

Ειδικές κατηγορίες: Σε περίπτωση αδυναμίας προσέλευσης στις εξετάσεις λόγω ασθένειας ή λόγω αναπηρίας, μπορεί να προβλέπεται αντικατάσταση της γραπτής εξέτασης από προφορική καθώς και άλλος χώρος εξέτασης. Οι ανωτέρω διευκολύνσεις παρέχονται μόνο μετά από προσκόμιση πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί από αρμόδιες υγειονομικές υπηρεσίες και έχει εγκρίνει η Γ.Σ. του τμήματος. Σε περίπτωση απουσίας από μία ή περισσότερες εξετάσεις μαθημάτων και εφόσον στοιχειοθετημένα προκύπτει η σοβαρότητα του εμποδίου, μπορεί να προβλεφθεί εξέταση σε άλλη ημερομηνία. Οι λεπτομέρειες καθορίζονται από τον εκάστοτε διδάσκοντα σε συνεργασία με την Γραμματεία του τμήματος. Μέριμνα λαμβάνεται επίσης για ειδικές κατηγορίες φοιτητών (δυσλεκτικοί, αλλοδαποί) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Σημειώνεται ότι όλα τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στη Γραμματεία του τμήματος και κοινοποιούνται στους διδάσκοντες από τον πρόεδρο του Τμήματος. Επιτροπή εξετάσεων: Σε περίπτωση που οι διδάσκοντες οι οποίοι εμπλέκονται στη διδασκαλία μαθήματος ή ενότητας μαθημάτων είναι περισσότεροι του ενός, συστήνεται επιτροπή εξέτασης του μαθήματος ή της ενότητας μαθημάτων, που απαρτίζεται από το σύνολο των εμπλεκόμενων στη διαδικασία διδασκόντων, οι οποίοι αποφασίζουν συλλογικά και ισότιμα. Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων: Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε προκαθορισμένους χώρους εντός είκοσι (20) ημερών και σε ειδικές περιπτώσεις σε ημερομηνίες που ορίζει η Γενική Συνέλευση του τμήματος. Πριν δημοσιοποιηθούν τα αποτελέσματα, οι διδάσκοντες εξεταστές, τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών και οι γραμματείες, διαφυλάσσουν το απόρρητο των αποτελεσμάτων. Ουδέν αποτέλεσμα κοινοποιείται πριν την επίσημη δημοσιοποίησή τους. Οι φοιτητές δικαιούνται να δουν το γραπτό τους και να συναντώνται με τους διορθωτές, βάσει διαδικασίας που ανακοινώνεται συγχρόνως με την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων. Οι φοιτητές διατηρούν το δικαίωμα να βλέπουν τα γραπτά τους για διάρκεια ενός έτους μετά την σχετική εξέταση κατόπιν σχετικής αίτησης που κατατίθεται στη γραμματεία του τμήματος, η οποία ενημερώνει τον/τους διορθωτές μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση της αίτησης. Ουδέν γραπτό είναι «επισκέψιμο» πριν την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων. Πιστοποιητικά επιτυχίας σε εξετασθείσα ύλη εκδίδονται μόνο από τη γραμματεία του Τμήματος. Παρατυπίες, παραβάσεις, αντιγραφή, υποκλοπές: Η ουσιαστική και συνεχής επιτήρηση είναι απαραίτητη για την ομαλή και απρόσκοπτη διεξαγωγή των εξετάσεων. Οι επιτηρητές οφείλουν να υπενθυμίζουν στους εξεταζόμενους, πριν την διανομή των θεμάτων, τις συνθήκες και τους

κανόνες της εξέτασης καθώς και να ενημερώνουν για τις επιπτώσεις στις οποίες υπόκεινται εκείνος που επιχειρεί παραβίαση των κανόνων και των σχετικών υποχρεώσεων. Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, δεν επιτρέπεται:

- Το κάπνισμα
- Η επικοινωνία μεταξύ εξεταζομένων
- Η επικοινωνία με τον εξωτερικό χώρο με οποιοδήποτε τρόπο,
- Η χρησιμοποίηση μη επιτρεπομένων βοηθημάτων
- Η χρησιμοποίηση μη επιτρεπομένων ηλεκτρονικών συσκευών (κινητά τηλέφωνα, κτλ)

Κάθε παραβίαση των γενικών κανόνων και των επιμέρους κανονισμών, όπως προαναφέρθηκε, καταγράφεται στο πρακτικό διεξαγωγής των εξετάσεων, επιφέρει μηδενισμό του γραπτού. Μπορεί επίσης, ανάλογα με την περίπτωση, να επιφέρει πειθαρχικές ποινές που καθορίζονται για κάθε περίπτωση σύμφωνα με το άρθρο 50/4-5-6 του εσωτερικού κανονισμού του Πανεπιστημίου.

4. ECTS

Οι μονάδες ECTS οι οποίες αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών αποτυπώνονται αναλυτικά στους πίνακες που ακολουθούν για το ακαδημαϊκό έτος 2013 – 2014:

1^ο ΕΤΟΣ**Α' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. ¹ Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Γνωσιοθεωρία - μεταφυσική Ι	3	5
2	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία	3	5
3	Λογική Εργαστήριο Λογικής	4 3	15
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
4	Παιδαγωγικά Ι: Εισαγωγή στην παιδαγωγική επιστήμη	3	5
			Σύνολο 30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/ α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Πλάτων	3	5
2	Αρχαία ελληνική ηθική και πολιτική φιλοσοφία	3	5
3	Αναλυτική φιλοσοφία Ι	3	5
4	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	2	5
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων (Β' εξαμήνου)			
5	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

¹ Διδακτικές Μονάδες: οι μονάδες κάθε μαθήματος αναφορικά με τις προϋποθέσεις λήψης πτυχίου.

2^ο ΕΤΟΣ**Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Αριστοτέλης	3	5
2	Νεότερη ηθική φιλοσοφία	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
	Εργαστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων I: Αρχαία φιλοσοφία	3	10
	Αρχαία φιλοσοφία Α		
	Αρχαία φιλοσοφία Β		
	Αρχαία φιλοσοφία Γ		
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
4*	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο:	3	5
	Αρχαία ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα I		
	Αρχαία ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II		
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
5	Παιδαγωγικά II: Σχολική Ψυχολογία II	3	5
			Σύνολο 30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Kant	3	5
2	Ερμηνευτική -Φαινομενολογία	3	5
3	Αναλυτική φιλοσοφία II	3	5
4	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων Εργαστήριο επεξεργασίας φιλοσοφικών θεμάτων	4 3	15
			Σύνολο 30

3^ο ΕΤΟΣ**Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1*	Γνωσιοθεωρία - μεταφυσική II	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
2	Εργαστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων II: Νεότερη φιλοσοφία	3	10
	Νεότερη φιλοσοφία Α		
	Νεότερη φιλοσοφία Β		
	Νεότερη φιλοσοφία Γ		
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
5	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία	3	5
2	Αναλυτική φιλοσοφία III	3	5
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

4^ο ΕΤΟΣ**Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1	Αισθητική	3	5
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
2	Αρχαία ελληνική λογοτεχνία	3	5
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1	Φιλοσοφία 19 ^{ου} – 20 ^{ου} αιώνα	3	5
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
2	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
6	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
			Σύνολο 30

5. Συνολικός αριθμός μαθημάτων επιλογής που προσφέρονται από άλλα τμήματα.**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ Β' ΕΞ.**

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	διδασκων/ουσα	διδακτικές μοναδες	ects
1	10001 μέχρι 35 φοιτητές	Ιστορία της ελληνικής γλώσσας	Θ. Μαρκόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5
2	10002 μέχρι 35 φοιτητές	Αρχαίες ελληνικές δημοκρατίες	Α.Παπαχρυσόστομου Τμήμα Φιλολογίας	3	5
3	10003 μέχρι 35 φοιτητές	Αρχαία ελληνική λαϊκή παράδοση	Ά. Ποταμίτη Τμήμα Φιλολογίας	3	5
4	10004 μέχρι 50 φοιτητές	Νεοελληνική λογοτεχνία II	Θ. Νιφτανίδου ΠΤΔΕ	3	5
5	10005 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας	Θ. Νιφτανίδου ΠΤΔΕ	3	5
6	10006 μέχρι 35 φοιτητές	Ο Σολωμός και η επτανησιακή Σχολή	Α. Αθήνη Τμήμα Φιλολογίας	3	5
7	10007 μέχρι 25 φοιτητές	Το θέατρο του 19 ^{ου} αιώνα: ρεαλισμός, νατουραλισμός, ψυχολογικό δράμα	Κ. Κυριακός ΤΘΣ	3	5
8	10008 μέχρι 25 φοιτητές	Το νεοελληνικό θέατρο του πρώτου μισού του 20 ^{ου} αιώνα	Α. Βασιλείου ΤΘΣ	3	5
9	10009 μέχρι 35 φοιτητές	Νεοελληνική πεζογραφία 19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας	Γ. Γκότση Τμήμα Φιλολογίας	3	5
10	10010 μέχρι 35 φοιτητές	Παλαμάς-Σικελιανός	Α. Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας	3	5
11	10011 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Κοινωνικοποίηση	Ι. Καμαριανός ΠΤΔΕ	3	5

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ 3^{ΟΥ} ΚΑΙ 4^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ (Ε' & Ζ') ΕΞΑΜΗΝΟΥ**

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	διδασκων/ουσα	διδακτικές μοναδες	ects	δυνατότητα επιλογής/περιορισμός
1	5005 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Βυζαντινή Γραμματεία	Χ. Τερέζης	3	5	
2	10013 μέχρι 35 φοιτητές	Εισαγωγή στην κλασική φιλολογία	Α.Παπαχρυσόστομου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	

3	10014 μέχρι 35 φοιτητές	Αρχαία ελληνική ιστορία	Ν.Χαραλαμπόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους.
4	10015 μέχρι 35 φοιτητές	Εισαγωγή στη βυζαντινή φιλολογία	Ει. Κιαπίδου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
5	10016 μέχρι 35 φοιτητές	Βυζαντινή ποίηση	Φ. Νούσια Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
6	10017 μέχρι 35 φοιτητές	Βυζαντινά κείμενα και πολιτισμός	Φ. Νούσια Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
7	10018 μέχρι 35 φοιτητές	Βυζαντινή φιλολογία: Ο Μιχαήλ Ψελλός και η εποχή των Κομνηνών	Ει. Κιαπίδου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
8	10019 μέχρι 35 φοιτητές	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία	Α. Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
9	10020 μέχρι 35 φοιτητές	Νεοελληνική Φιλολογία 1670- 1830	Α. Αθήνη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
10	10021 μέχρι 35 φοιτητές	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας	Α. Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
11	10022 μέχρι 35 φοιτητές	Κ. Π. Καβάφης	Αι. Κωστίου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
12	10023 μέχρι 50 φοιτητές	Νεοελληνική λογοτεχνία Ι	Θ. Νιφτανίδου ΠΤΔΕ	3	5	
13	10024 μέχρι 35 φοιτητές	Γενική Γλωσσολογία Ι	Α. Αρχάκης Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
14	10025 μέχρι 35 φοιτητές	Περιγραφική ανάλυση της Νέας ελληνικής	Γ. Ευδόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
15	10026 μέχρι 25 φοιτητές	Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες	Μ. Κρέεμπ ΤΘΣ	3	5	
16	10027 μέχρι 30 φοιτητές	Ιστορία τέχνης Ι	Α. Μουρίκη ΤΕΕΑΠΗ	3	5	
17	10028 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Θεωρία της Δημοκρατίας	Σ. Μπάλιας ΤΕΕΑΠΗ	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους.
18	10029 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ανθρώπινα δικαιώματα	Σ. Μπάλιας ΤΕΕΑΠΗ	3	5	
19	10030 μέχρι 30 φοιτητές	Εισαγωγή στην ψυχολογία	Ε. Σκοπελίτη ΤΕΕΑΠΗ	3	5	
20	10031 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	Ε. Αρβανίτη ΤΕΕΑΠΗ	3	5	
21	10032	Διά βίου μάθηση	Α. Καραλής	3	5	

	μέχρι 50 φοιτητές	και εκπαίδευση	ΤΕΕΑΠΗ			
22	10033 μέχρι 50 φοιτητές	Μαθησιακές δυσκολίες και αναπτυξιακή δυσλεξία	Σ. Τσεσμελή ΠΤΔΕ	3	5	
23	10034 μέχρι 25 φοιτητές	Θεωρίες ταυτότητας, φεμινιστικό θέατρο.	Α. Ρόζη ΤΘΣ	3	5	
24	10035 μέχρι 25 φοιτητές	Εισαγωγή στην ιστορία κ θεωρία κινηματογράφου	Χ. Σωτηροπούλου ΤΘΣ	3	5	
25	10036 μέχρι 25 φοιτητές	Κινηματογράφος και κοινωνία	Χ. Σωτηροπούλου ΤΘΣ	3	5	
26	10037 μέχρι 25 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα Ι: Αγγλικά Ι	Διδακκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
27	10048 μέχρι 25 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα Ι: Γαλλικά Ι	Διδακκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
28	10049 μέχρι 25 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα Ι: Γερμανικά Ι	Διδακκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
29	10050 μέχρι 25 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα Ι: Ρωσικά Ι	Διδακκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ (ΣΤ') ΕΞΑΜΗΝΟΥ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	διδασκων/ουσα	διδακτικες μοναδες	ects	δυνατότητα επιλογής/περιορισμος
1	5036 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ευρωπαϊκή ιστορία	Σ. Ψαρρού	3	5	Θα περιληφθεί σε όλες τις εξεταστικές περιόδους του ακαδημαϊκού έτους.
2	10038 μέχρι 25 φοιτητές	Αρχαία ελληνική τραγωδία Ι: Αισχύλος	Ε. Καράμπελα ΤΘΣ	3	5	
3	10039 μέχρι 25 φοιτητές	Αρχαία ελληνική τραγωδία ΙΙΙ: Ευριπίδης	Ε. Καράμπελα ΤΘΣ	3	5	
4	10040 μέχρι 35 φοιτητές	Λατινική θεματογραφία	Γ. Καζαντζίδης Τμήμα Φιλολογίας	5	5	Μάθημα επιλογής 6 ^{ου} εξαμήνου.
5	10041 μέχρι 35 φοιτητές	Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι	Ει. Κιαπίδου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
6	10042 μέχρι 35 φοιτητές	Γ. Σεφέρης	Αι. Κωστίου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
7	10043 μέχρι 35 φοιτητές	Πρωτοπορίες στην Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία	Α. Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας			
8	10044 μέχρι 35 φοιτητές	Γενική Γλωσσολογία ΙΙ	Γ. Ευδόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
9	10045	Μεθοδολογία	Δ. Παπαζαχαρίο			

	μέχρι 35 φοιτητές	γλωσσικής έρευνας	υ Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
10	10046 μέχρι 35 φοιτητές	Κοινωνιογλωσσολογία	Α. Αρχάκης Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
11	10047 μέχρι 50 φοιτητές	Σχολική Ψυχολογία II	Ι. Δημάκος ΠΤΔΕ	3	5	
12	10051 μέχρι 30 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα II: Αγγλικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
13	10052 μέχρι 30 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα II: Γαλλικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
14	10053 μέχρι 30 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα II: Γερμανικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	
15	10054 μέχρι 30 φοιτητές	Ξένη Γλώσσα II: Ρωσικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Δομή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το τμήμα παρέχει ολοκληρωμένες σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου, τόσο σε επίπεδο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ), όσο και σε επίπεδο Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Η εφαρμογή του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2007 - 2008 (Υπουργική Απόφαση με αριθ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας). Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία καθώς και στην εκπαίδευση πτυχιούχων στο επιστημονικό αυτό πεδίο. Το ΠΜΣ επιμερίζεται σε δύο κύκλους σπουδών:

Α΄ Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ): "Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην: (α) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία & (β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική". Ο κύκλος αυτός διαρκεί τουλάχιστον 2 έτη και οδηγεί στη λήψη ΜΔΕ στις εξής ειδικεύσεις:

(Α) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

(Β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

Για την απονομή ΜΔΕ απαιτείται η φοίτηση επί 4 διδακτικά εξάμηνα. Στο ΠΜΣ "Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην: (α) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία & (β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική", προσφέρονται συνολικά, και για τις δύο κατευθύνσεις, 24 μαθήματα. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν τρεις (3) διδακτικές μονάδες ενώ η τελική διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες. Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτείται η συμπλήρωση 30 διδακτικών μονάδων με τον ακόλουθο τρόπο: 21 διδακτικές μονάδες από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση σε επτά (7) μαθήματα και εννέα (9) μονάδες από την εκπόνηση τελικής διπλωματικής εργασίας. Οι φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις υποχρεώσεις τους όταν έχουν επιτυχώς εξετασθεί σε επτά (7) μαθήματα, τέσσερα (4) κορμού και τρία (3) επιλογής και έχουν επιτυχώς ολοκληρώσει τη διπλωματική τους εργασία. Τα 24 μαθήματα του ΜΔΕ διαιρούνται σε μαθήματα κορμού, πέντε (5) κοινά για όλες τις κατευθύνσεις, και μαθήματα κατεύθυνσης (9 μαθήματα στην κατεύθυνση Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας και 10 μαθήματα στην κατεύθυνση Γνωσιοθεωρία & Μεταφυσικής). Από τα μαθήματα κορμού επιλέγονται τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α΄ και Β΄ εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ΄ και Δ΄ εξάμηνο) οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τα τρία μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσης που επέλεξαν.

Β΄ Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ): Ο Β΄ κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) στη Φιλοσοφία και έχει διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος ισχύουν οι πάγιες διαδικασίες που προβλέπονται στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο.

2. Δομή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην αγγλική γλώσσα

POSTGRADUATE STUDIES

Degrees offered:

A) P.D.S. in Moral and Political Philosophy

B) P.D.S. in Theory of Knowledge and Metaphysics

Eligible candidates include all holders of a Bachelor Degree by a Greek Higher Education Institution or equivalent International Institution, and graduates of a Greek Higher Technical Education Institution. For all international candidates verification of oral adequacy in Greek is required (State Certificate). Candidates from abroad are required to submit a State Certificate of speaking ability in Greek. Candidates must be fluent in at least one of the following languages: English, French, or German. As proof of fluency, they may submit either a language certificate in one of these languages or sit the department's language exam. The selection of the graduate students rests with the General Assembly of Special Composition and is based on a point system that takes into account the following: a) the grade in the written entrance exams, b) the bachelor's grade, c) the Diploma Thesis, only if this is graded with a grade equal to or higher than 7.0, or, if available, a Master's degree, PhD, or academic publications.

Interested students must submit to the Department of Philosophy the following documents:

- a) Application
- b) Official copy of a bachelor degree
- c) For international degrees, a DIKATSA or DOATAP certificate
- d) Verification of studies which includes the degree's grade
- e) Analytic transcript of grades
- f) Curriculum Vitae. This must include the studies and, if applicable, scientific activity of the applicant. Candidates must send 4 hard copies and one electronic copy, either as an attachment to the e-mail address of the Department, philosophy@upatras.gr, or as a Word Document on disc.
- g) Academic publications, if available. Publications are confirmed either by sending a copy of the published item or by verification from the publisher, if the item is forthcoming.
- h) Language certification (of Greek or foreign language depending on case)
- i) Copy of an official identity card
- j) 4 recent photos with the name of the candidate written on the back

Admission Criteria

Applicant rankings are determined according to the following criteria (the greatest number of points an applicant can reach is 100):

- a) Written exams in philosophy (may count for a maximum of 80 points).
- b) BA degree grade (maximum 15 points).
- c) A degree thesis graded 7 or higher, or MA or PhD or published academic work (maximum 5 points).

A. Written Exams

There are two 3-hour written examinations that correspond to subjects in the Graduate Program's two areas of specializations, i.e., a) Moral and Political Philosophy, b) Epistemology

and Metaphysics. These are additionally divided in 3 sections: a) Ancient Greek Philosophy, b) Modern Philosophy and c) 20th Century Philosophy/Contemporary Philosophy.

Appointed members of the General Assembly of Special Composition set the exam topics, grade the exams and, if needed, re-evaluate the grading process. There are 3 members for each subject setting topics from each section and 3 other members grading the exams. Every member must propose 4 topics in his area of specialization. The General Assembly of Special Composition chooses two members, of which one will then be selected for the exam. For every subject 3 members proposing topics are required, one for every section, 6 graders, two for each section, and 2 re-evaluators, one for each subject. A re-evaluation takes place if the difference in the grades of the two graders is higher than 3 points on the 0-10 grading scale. The applicant must answer 2 of the 3 sections of each subject. The grade of each exam represents the total of grades in each part. In the case an exam is re-evaluated, the re-evaluation grade is doubled.

B. Bachelor Degree's Grade

The grade of the BA corresponds to 15 points. This means that it is multiplied by 1,5.

C. Degree Thesis, MA, PhD, published work

If an applicant writes a degree thesis that was graded with a grade equal to or higher than 7, or has obtained an MA or a PhD degree (from a Greek University or an equivalent non-Greek University certified by DIKATSA or DOATAP) or has published work in the field, then he can be credited with up to 5 points.

D. Foreign Language Requirement

All applicants must provide appropriate certification of adequacy in a foreign language (English, German, or French). An applicant without such a qualification must sit a written foreign language exam in which he/she will be asked to translate a philosophical text. The foreign language written exam, set by the General Assembly of Special Composition, precedes the written exams in philosophy. The pass grade is 5 on the 0-10 scale. In the case of failure, the applicant may not sit the philosophy exams.

E. Announcements of results

An applicant who does not earn an average of 50 points, 40 of which must be from the written exams in philosophy, cannot be selected for the program. An applicant who does not earn at least 8 points in each section of a subject cannot be considered for the program.

The Department's Secretary announces the list of the final results of all applicants in ranking order. It is up to the successful applicants to register for the program. The registration must be completed by the beginning of the graduate classes of the winter semester.

A) Specialization in "Moral and Political Philosophy" / Course Summary Table

SEMESTER I

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-101	Issues in Theory of Knowledge and Metaphysics (C)	3	2	0	15
PG-Phil 102	Issues in Philosophy of Language and Philosophy of Mind (C)	3	2	0	15

SEMESTER II

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-201	Issues in Philosophy of Science	3	2	0	15
PG-Phil-202	Issues in Moral and Political Philosophy	3	2	0	15

SEMESTER III & IV

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-MP-01	Moral Philosophy I	3	0	0	10
PG-Phil-MP-02	Moral Philosophy II	3	0	0	10
PG-Phil-MP-03	Moral Philosophy III	3	0	0	10
PG-Phil-MP-04	Political Philosophy I	3	0	0	10
PG-Phil-MP-05	Political Philosophy II	3	0	0	10
PG-Phil-MP-06	Political Philosophy III	3	0	0	10
PG-Phil-MP-07	Moral and Political Philosophy	3	0	0	10
PG-Phil-MP-08	Social Philosophy	3	0	0	10
PG-Phil-MP-09	Philosophy of Law	3	0	0	10

Research Project (P.D.S. dissertation) 30 ECTS credits

B) Specialization in “Theory of Knowledge and Metaphysics” / Course Summary Table**SEMESTER I**

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-101	Issues in Theory of Knowledge and Metaphysics (C)	3	2	0	15
PG-Phil 102	Issues in Philosophy of Language and Philosophy of Mind (C)	3	2	0	15

SEMESTER II

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-201	Issues in Philosophy of Science	3	2	0	15
PG-Phil-202	Issues in Moral and Political Philosophy	3	2	0	15

Semester III&IV

ECTS Course Code	Title	Hours/W			ECTS credits
		L	S	L/Y	
PG-Phil-KM-01	Theory of Knowledge I	3	0	0	10
PG-Phil-KM-02	Theory of Knowledge II	3	0	0	10
PG-Phil-KM-03	Metaphysics I	3	0	0	10

PG-Phil-KM-04	Metaphysics II	3	0	0	10
PG-Phil-KM-05	Special issues in Theory of Knowledge and Metaphysics I	3	0	0	10
PG-Phil-KM-06	Special issues in Theory of Knowledge and Metaphysics II	3	0	0	10
PG-Phil-KM-07	Aesthetics	3	0	0	10
PG-Phil-KM-08	Philosophy of Language	3	0	0	10
PG-Phil-KM-09	Philosophy of Mind	3	0	0	10

Research project (P.D.S dissertation): 30 ECTS credits

3. Κανονισμός που διέπει το ΠΜΣ και το εξεταστικό σύστημα

3.1. Αντικείμενο και Σκοπός - Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του τμήματος Φιλοσοφίας εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με αριθ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο τμήμα Φιλοσοφίας. Εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) του τμήματος Φιλοσοφίας και μπορεί να αναθεωρείται ανά έτος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) του ΠΜΣ. Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία καθώς και στην εκπαίδευση πτυχιούχων στο επιστημονικό αυτό πεδίο. Το ΠΜΣ επιμερίζεται σε δύο κύκλους σπουδών:

Α' Κύκλος: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ): Ο κύκλος αυτός διαρκεί τουλάχιστον 2 έτη και οδηγεί στη λήψη ΜΔΕ στις εξής ειδικεύσεις:

9. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία
10. Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

Β' Κύκλος: Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ): Ο Β' κύκλος σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) στη Φιλοσοφία και έχει διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ακαδημαϊκών ετών. Απαραίτητη προϋπόθεση της υποψηφιότητας για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής είναι η κατοχή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ή Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της αλλοδαπής το οποίο είναι αναγνωρισμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ και αφορά στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ ή σε συγγενές αντικείμενο.

3.2. Όργανα του ΠΜΣ

Τα όργανα του Π.Μ.Σ. είναι:

(α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ), η σύνοψη της οποίας ορίζεται στο Ν. 2083/1992. Οι αρμοδιότητές της είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- η διαμόρφωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Συγκεκριμένα η ΓΣΕΣ αποφασίζει ποια υποχρεωτικά και επιλογής μαθήματα θα διδάσκονται και αναθέτει τη

διδασκαλία τους.

- ο καθορισμός της ύλης των εξετάσεων για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών.
- η σύσταση επιτροπών αρμόδιων για τα θέματα των εξετάσεων, όπως αυτές προβλέπονται παρακάτω, στο άρθρο 5.

(β) Ο Διευθυντής του ΠΜΣ. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ (βαθμίδας αναπληρωτή καθηγητή και άνω) και εκλέγεται από τη ΓΣΕΣ.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ. Η ΣΕ είναι τριμελής. Εκλέγεται από την ΓΣΕΣ και αποτελείται από τον Διευθυντή του ΠΜΣ και από δύο άλλους διδάσκοντες του Τμήματος. Η θητεία της είναι διετής. Η ΣΕ είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της λειτουργίας του ΠΜΣ, για τη διενέργεια των εξετάσεων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, και επιμελείται τα τρέχοντα φοιτητικά ή άλλα διαδικαστικά ζητήματα που προκύπτουν.

3.3. Προκήρυξη θέσεων και προϋποθέσεις συμμετοχής

Προκήρυξη θέσεων:

Το ΠΜΣ προκηρύσσει είκοσι (20) θέσεις μεταπτυχιακών φοιτητών συνολικά και για τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών για τον Α΄ Κύκλο Σπουδών, η Γραμματεία του Τμήματος διεκπεραιώνει αρμοδίως τη δημοσίευση της προκήρυξης στον Τύπο, όπου καθορίζονται: α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής, β) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν, γ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν, δ) Η διαδικασία καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, ε) Η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων στα οποία προβλέπεται να εξεταστούν οι υποψήφιοι, στ) Οι ημερομηνίες των εξετάσεων.

Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής:

(α) Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. (β) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α΄ /4-6-2001), υποψήφιοι για το ΠΜΣ μπορεί να είναι και πτυχιούχοι ΤΕΙ. γ) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους που κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ισότιμο με εκείνα των ελληνικών ΑΕΙ, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής η οποία πιστοποιείται από τα κρατικά πιστοποιητικά ελληνομάθειας. (δ) Για όλους τους υποψηφίους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κατοχή μιας τουλάχιστον από τις επόμενες ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική. Η επαρκής γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων σχετικών τίτλων (αντιστοίχως: Proficiency, DELF ή Sorbonne II, Mittelstufe) ή, εάν δεν υπάρχουν, μετά από σχετική εξέταση που διενεργείται με ευθύνη της ΓΣΕΣ.

Δικαιολογητικά συμμετοχής:

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΠΜΣ. β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ συναφούς Τμήματος (και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού). γ) Πιστοποιητικό σπουδών στο οποίο να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου. δ) Πιστοποιητικό αναλυτικής

βαθμολογίας. ε) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές και η τυχόν επιστημονική δραστηριότητα. στ) Τις πιθανές δημοσιευμένες επιστημονικές τους εργασίες. ζ) Πιστοποιητικό κατοχής μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής), εφόσον υπάρχει. η) Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας και δύο πρόσφατες φωτογραφίες στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

3.4. Πρόγραμμα Μαθημάτων - Προϋποθέσεις απόκτησης Διπλωμάτων:

Στο ΠΜΣ προσφέρονται συνολικά, και για τις δύο κατευθύνσεις, 24 μαθήματα. Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα είναι τρίαωρα. Σε όσα μαθήματα κρίνεται αναγκαίο από τους διδάσκοντες προβλέπεται επιπλέον δίωρη φροντιστηριακή άσκηση, η οποία εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ και αναγράφεται στο επίσημο ωρολόγιο πρόγραμμα. Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτείται η συμπλήρωση 30 διδακτικών μονάδων. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες. Ολοκληρώνουν τις υποχρεώσεις τους όταν έχουν επιτυχώς εξετασθεί σε επτά (7) μαθήματα, τέσσερα (4) κορμού και τρία (3) επιλογής και έχουν επιτυχώς ολοκληρώσει τη διπλωματική τους εργασία (βλέπε παρακάτω, άρθρο 7). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εντάσσονται σε μια από τις παρακάτω κατευθύνσεις: α) *Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία*, β) *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική*.

Αναλυτική παρουσίαση των μαθημάτων:

Τα μαθήματα κορμού είναι πέντε (5), κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Από αυτά επιλέγονται τα τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α΄ και Β΄ εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ΄ και Δ΄ εξάμηνο) οι φοιτητές παρακολουθούν τα τρία μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσης που επέλεξαν. Θα προσφέρεται κάθε φορά επαρκής αριθμός μαθημάτων επιλογής του πίνακα που ακολουθεί.

Τα μαθήματα κορμού είναι τα εξής:

1. Θέματα Φιλοσοφίας των Επιστημών
2. Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας.
3. Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής
4. Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και Φιλοσοφίας του Νου
5. Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης

Τα μαθήματα της κατεύθυνσης *Ηθική και πολιτική φιλοσοφία* είναι τα εξής:

1. Ηθική Φιλοσοφία I
2. Ηθική Φιλοσοφία II
3. Ηθική Φιλοσοφία III
4. Πολιτική Φιλοσοφία I
5. Πολιτική Φιλοσοφία II
6. Πολιτική Φιλοσοφία III
7. Σχέσεις Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας
8. Κοινωνική Φιλοσοφία
9. Φιλοσοφία του Δικαίου

Τα μαθήματα της κατεύθυνσης *Γνωσιοθεωρία και μεταφυσική* είναι τα εξής:

1. Γνωσιοθεωρία I
2. Γνωσιοθεωρία II
3. Μεταφυσική I
4. Μεταφυσική II
5. Ειδικά Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I
6. Ειδικά Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II
7. Αισθητική
8. Φιλοσοφία της Γλώσσας
9. Φιλοσοφία του Νου
10. Θέματα Φιλοσοφίας των Επιστημών

3.5. Κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ

Η αξιολόγηση των υποψηφίων φοιτητών και η βαθμολόγησή τους γίνεται με ευθύνη της ΓΣΕΣ με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η σειρά επιτυχίας καθορίζεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια [Ο μέγιστος αριθμός μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος είναι 100]:

- Γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας : συγκεντρώνουν έως και 80 μ.
- Βαθμός πτυχίου: συγκεντρώνει έως και 15 μ.
- Διπλωματική εργασία βαθμολογημένη με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7) ή και Μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή και δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες: 5 μ.

Γραπτές Εξετάσεις

1. Οι γραπτές εξετάσεις είναι δύο (2), διάρκειας τριών (3) ωρών η καθεμία και δεν θα διεξάγονται σε επάλληλες ημέρες. Τα δύο εξεταζόμενα μαθήματα/αντικείμενα αντιστοιχούν στις δύο ειδικεύσεις του ΠΜΣ: Α) Ηθική και πολιτική φιλοσοφία, Β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική και επιμερίζονται έκαστο σε τρεις ενότητες: α) αρχαία φιλοσοφία, β) νεότερη φιλοσοφία και γ) φιλοσοφία του 20^{ου} αιώνα/σύγχρονη φιλοσοφία.

2. Η ΓΣΕΣ ορίζει την ύλη των εξετάσεων: αυτή θα αντιστοιχεί για κάθε μία από τις (τρεις) ενότητες των παραπάνω (δύο) μαθημάτων/αντικειμένων σε φιλοσοφικά κείμενα, όπου πιθανόν να προσδιορίζονται επιμέρους θεματικές περιοχές.

3. Η ΓΣΕΣ ορίζει τους εισηγητές των θεμάτων και τους διορθωτές των γραπτών, καθώς και τους αναβαθμολογητές. Για κάθε μάθημα/αντικείμενο θα υπάρχουν τρεις εισηγητές θεμάτων (ένας ανά ενότητα), οι οποίοι πρέπει να είναι διαφορετικοί από τους διορθωτές. Ο κάθε εισηγητής προτείνει τέσσερα θέματα εξετάσεων της ειδικότητάς του, η ΓΣΕΣ επιλέγει τα δύο και κληρώνεται ένα εξ αυτών. Για κάθε αντικείμενο απαιτούνται τρεις εισηγητές που αντιστοιχούν στις τρεις επιμέρους ενότητες και έξι διορθωτές, δύο ανά ενότητα, καθώς και δύο αναβαθμολογητές, ένας ανά μάθημα. Στην περίπτωση που στις βαθμολογίες αυτών των δύο ανά ενότητα εξεταστών καταγραφεί διαφορά ανω των τριών (3) βαθμών της κλίμακας 0-10, τότε το γραπτό παραπέμπεται στον αναβαθμολογητή του μαθήματος. Ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει στα θέματα δύο (2) εκ των τριών (3) ενοτήτων κάθε αντικειμένου. Ο

βαθμός του κάθε γραπτού προκύπτει από το άθροισμα όλων των επιμέρους βαθμολογιών. Σε περίπτωση αναβαθμολόγησης διπλασιάζεται ο βαθμός του αναβαθμιζομένου.

Βαθμός πτυχίου

Ο βαθμός πτυχίου αντιστοιχεί σε 15μ., δηλαδή υπολογίζεται με συντελεστή 1,5

Διπλωματική εργασία ή Μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή επιστημονικές εργασίες

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος έχει εκπονήσει διπλωματική εργασία που βαθμολογήθηκε με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7), ή είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (εγκεκριμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ), ή έχει δημοσιεύσει επιστημονικές εργασίες ερευνητικού τύπου, τότε πιστώνεται αυτομάτως με 5μ.

Επάρκεια στην ξένη γλώσσα

Εάν δεν προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά, η επάρκεια στην ξένη γλώσσα πιστοποιείται με γραπτές εξετάσεις (μετάφραση ξενόγλωσσου φιλοσοφικού κειμένου) που προηγούνται της εξέτασης στα μαθήματα φιλοσοφίας. Οι εξετάσεις διενεργούνται με ευθύνη της ΓΣΕΣ. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων φιλοσοφίας.

Αποτελέσματα – Ανακοίνωση Πινάκων

1. Επιλέξιμοι είναι οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 50 μ. εκ των οποίων τουλάχιστον 40 μ. προκύπτουν από τις γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας. Σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται επιτυχών υποψήφιος που δεν συγκεντρώνει τουλάχιστον 8 μονάδες σε κάθε μία από τις ενότητες του εξεταζομένου μαθήματος.
2. Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει τον πίνακα τελικών αποτελεσμάτων, όπου καταγράφεται η σειρά επιτυχίας των υποψηφίων και η επίδοσή τους. Οι επιτυχόντες εγγράφονται με δήλωσή τους. Η διαδικασία εγγραφής ολοκληρώνεται πριν την έναρξη των μεταπτυχιακών μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου (βλέπε άρθρο 6).

3.6. Διαδικασίες επιλογής των φοιτητών

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης γίνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

1. Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω. Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει πίνακα υποψηφίων και τον διαβιβάζει στη ΣΕ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.
2. Η ΣΕ, αφού παραλάβει από τη Γραμματεία τον πίνακα των υποψηφίων, ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Η ΣΕ έχει την ευθύνη και τη γενική εποπτεία όλων των διαδικασιών επιλογής, όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων φιλοσοφίας αναρτώνται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας εντός δέκα ημερών από την ημέρα ολοκλήρωσης της εξεταστικής διαδικασίας. Στη συνέχεια αναρτάται ο πίνακας με τις συνολικές μονάδες με τις οποίες πιστώθηκε ο κάθε υποψήφιος σύμφωνα με

τα προβλεπόμενα στον κανονισμό. Στον πίνακα αυτό αναφέρονται, με σειρά επιτυχίας, όλοι οι υποψήφιοι (συμπεριλαμβανομένων και όσων δεν ολοκλήρωσαν τη διαδικασία). Στη συνέχεια, αφού ληφθεί υπόψη και ο αριθμός των θέσεων που έχουν προκηρυχθεί, συντάσσονται οι τελικοί πίνακες επιτυχόντων. Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μονάδων, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στις γραπτές εξετάσεις. Θεωρούνται επιτυχόντες και όσοι από τους υποψήφιους ισοβάθμισαν με τον τελευταίο επιτυχόντα.

3. Οι πίνακες των επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από την ΣΕ, ανακοινώνονται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας. Ειδοποιούνται οι επιτυχόντες να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την ΣΕ σε συνεργασία και με τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η ΣΕ κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά. Σε περίπτωση που προκύψουν κενές θέσεις λόγω μη-εγγραφής των επιτυχόντων, οι θέσεις αυτές θα καλύπτονται από τους επιλαχόντες. Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το αντικείμενο του ΠΜΣ. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο πρώτο εξάμηνο σπουδών. Επίσης, γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ μεταπτυχιακοί φοιτητές που ήδη είναι εγγεγραμμένοι σε άλλο ΠΜΣ (σε ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής) με αντικείμενο τη φιλοσοφία, εφόσον συγκεντρώσουν τουλάχιστον 40μ. στις γραπτές εξετάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5. Επαφίεται στη ΓΣΕΣ τυχόν αναγνώριση μαθημάτων του ΠΜΣ στο οποίο φοιτούσαν και στα οποία είχαν εξετασθεί επιτυχώς. Εάν δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός των εισακτέων, και κατόπιν προτάσεως της ΣΕ, η ΓΣΕΣ διατηρεί τη διακριτική ευχέρεια να κάνει δεκτούς με ομόφωνη απόφασή της υποψηφίους που δεν συγκέντρωσαν τουλάχιστον 40 μονάδες στις γραπτές εξετάσεις κατά τη σειρά κατάταξής τους, σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το 20% των επιτυχόντων.

3.7. Διδασκαλία, φοίτηση, εξετάσεις, απόκτηση ΜΔΕ

1. Με την εισαγωγή του φοιτητή στο ΠΜΣ, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων/σύμβουλος ο οποίος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου των σπουδών τού φοιτητή. Ο φοιτητής, μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα/σύμβουλο, δικαιούται να παρακολουθήσει προπτυχιακά μαθήματα, εάν ο επιβλέπων κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο.
2. Τα μαθήματα για την απόκτηση του ΜΔΕ διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής. Τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα μαθήματα επιλογής είναι αυτά που αναγράφονται παραπάνω στο άρθρο 4. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3).
3. Τα μαθήματα στο ΠΜΣ αρχίζουν το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο

από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς.

4. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του ΠΜΣ, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητές του και στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές καθώς επίσης, στο πλαίσιο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, η συμμετοχή σε ερευνητικό σεμινάριο που διοργανώνεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο αποκλείεται από τις εξετάσεις και θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό.
5. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει γραπτά ή/και με εκπόνηση εργασιών. Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται στο τέλος του αντίστοιχου εξαμήνου καθώς και στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Οι εργασίες κατατίθενται μέχρι το πέρας της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει τη βαθμολογία εντός 15 ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.
6. Φοιτητής που απορρίπτεται για δεύτερη φορά σε εξέταση μαθήματος παραπέμπεται στη ΣΕ η οποία, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να προβεί στη διαγραφή του από το ΠΜΣ ή να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν την αδυναμία επαρκούς προετοιμασίας.
7. Η επιλογή κατεύθυνσης γίνεται με έγγραφη δήλωση του φοιτητή στη Γραμματεία του Τμήματος το Μάιο του εκάστοτε πρώτου έτους σπουδών.
8. Κάθε φοιτητής, κατά τη διάρκεια του δευτέρου έτους σπουδών, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Το θέμα της εργασίας αυτής επιλέγεται από το φοιτητή μέχρι τη λήξη του Γ' εξαμήνου σπουδών σε συνεργασία με ένα διδάσκοντα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επόπτη της διατριβής. Ο επόπτης παρακολουθεί την πορεία της εργασίας του φοιτητή, υποστηρίζει την ερευνητική του προσπάθεια, αξιολογεί την ποιότητα της εργασίας και είναι εκείνος που τελικά θα εγκρίνει την υποβολή της διπλωματικής εργασίας προς κρίση.
9. Κάθε διδάσκων δικαιούται να αναλάβει μέχρι τρεις διπλωματικές εργασίες ανά κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών.
10. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με απόφαση της ΓΣΕΣ, και στην οποία μετέχουν ο επόπτης και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές βαθμίδων Α ή Β κάτοχοι διδακτορικού τίτλου με συναφές γνωστικό αντικείμενο προς αυτό της διπλωματικής εργασίας. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας από το φοιτητή, η επιτροπή την αξιολογεί και τη βαθμολογεί στην κλίμακα 0-10. Αν η εργασία θεωρηθεί από την επιτροπή ως μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω της βάσης (5), τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το φοιτητή τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση,

ορίζεται συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να υποβληθεί εκ νέου η διπλωματική εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής.

11. Στο φοιτητή που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις του στο ΠΜΣ απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ), εάν συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις: α) εξετάστηκε επιτυχώς σε τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα, β) εξετάστηκε επιτυχώς σε τρία (3) μαθήματα επιλογής της κατεύθυνσής του και γ) έλαβε προβιβάσιμο βαθμό στη διπλωματική του εργασία.
12. Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των επτά (7) μαθημάτων και του βαθμού της διπλωματικής εργασίας πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3).
13. Η διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.
14. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΣΕ για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά, και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα. Ο χρόνος αναστολής φοίτησης του δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης.

3.8. Διδακτικό προσωπικό

Τη διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων του Α' κύκλου σπουδών, καθώς και πιθανών πρακτικών ασκήσεων, μπορούν να αναλάβουν: α) Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών, ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή ομότιμοι καθηγητές και επισκέπτες καθηγητές. β) Ερευνητές Α' ή Β' βαθμίδας αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος σχετικού με το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα κληθούν να διδάξουν και έχουν επαρκή επιστημονική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα γύρω από το αντικείμενο αυτό. γ) Περιορισμένος αριθμός σεμιναρίων ή διαλέξεων μπορεί να ανατεθεί σε όσους αναφέρονται παραπάνω (στις ξα και β), στο πλαίσιο ενός μαθήματος και υπό την εποπτεία και την ευθύνη του μέλους ΔΕΠ στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος. Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος ή μέρους μαθήματος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, γίνεται με απόφαση της ΓΣΕΣ στα τέλη Μαΐου. Δεν επιτρέπεται, σε καμιά περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92). Δεν επιτρέπεται επίσης η ανάθεση στον ίδιο διδάσκοντα πέραν του ενός μαθήματος ανά εξάμηνο.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. αποφάσισε τέλος να προκηρύξει νέο διετή κύκλο ΠΜΣ και προγραμματίσει για τον Σεπτέμβριο 2013 τις εξετάσεις για την εισαγωγή στο ΠΜΣ 2013-2015. Έως τη λήξη της προθεσμίας τον Αύγουστο 2013 υποβλήθηκαν 66 υποψηφιότητες, πολύ περισσότερες έναντι κάθε προηγούμενης προκήρυξης. Στο νέο κύκλο εισήχθησαν 15 φοιτητές από τους οποίους, αυτή τη στιγμή, συνεχίζουν κανονικά τις σπουδές τους οι 14.

3.9. Β' Κύκλος - Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12, παράγραφος 5) και την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του ΠΜΣ. Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του ΔΔ είναι το ελάχιστον τρία (3) έτη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης. Σε περίπτωση σοβαρού λόγου, ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί να ζητήσει αναστολή της εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 7. Η ΔΔ πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιολογικά ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεία που προάγουν την επιστήμη.

3.10. Η εγγραφή στον Β' κύκλο σπουδών και η διαδικασία απόκτησης του ΔΔ

A. Εγγραφή στο Β' κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την εγγραφή στο Β' κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών και την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (για τους τελευταίους είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΙΚΑΤΣΑ).
2. Να γίνουν δεκτοί από κάποιο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο δεν μπορεί να ανήκει στη βαθμίδα του Λέκτορα, το οποίο δέχεται να αναλάβει την επίβλεψη και την καθοδήγησή τους.
3. Να υποβάλλουν στη ΓΣΕΣ τεκμηριωμένη έκθεση του ερευνητικού σχεδίου που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.
4. Η ΓΣΕΣ εγκρίνει ή όχι το παραπάνω ερευνητικό σχέδιο και αποφασίζει εάν θα επιτρέψει στον εν λόγω υποψήφιο την εγγραφή του στο Β' κύκλο σπουδών. Ορίζει τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 5), ένα εκ των οποίων είναι το μέλος ΔΕΠ που αναφέρεται παραπάνω στην §2 και το οποίο αναλαμβάνει την καθοδήγηση του υποψηφίου ως κατεξοχήν επιβλέπων.

B. Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απονομή ΔΔ

1. Η διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής (δδ) και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα. Το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία αποδοχής του υποψηφίου και τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο της δδ, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Τροποποίηση του θέματος της δδ μέσα στην ίδια γνωστική περιοχή μπορεί να γίνει με απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος και το καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Αλλαγή του θέματος της δδ και καθορισμός νέου σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο μπορεί να γίνει μόνο ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, κατάθεση νέας ερευνητικής πρότασης, με τη

σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται από την ΓΣΕΣ νέα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης της διατριβής προσμετράται από την ημερομηνία ορισμού του νέου θέματος.

2. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας συνεργάζεται ανελλιπώς με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως με τον επιβλέποντα καθηγητή. Στην πορεία της ερευνητικής του δραστηριότητας παρουσιάζει την εργασία του στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος.
3. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει ετήσια έκθεση πρόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η έκθεση, υπογεγραμμένη από τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και τον υποψήφιο, κατατίθεται στην γραμματεία του ΠΜΣ κατά το τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους από τον ορισμό της συμβουλευτικής επιτροπής και πάντως όχι αργότερα από τις 30 Σεπτεμβρίου του εκάστοτε νέου ακαδημαϊκού έτους. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δεν έχει καταθέσει έκθεση πρόδου εντός της ανωτέρω οριζόμενης προθεσμίας, η πρόοδος της ερευνητικής εργασίας του υποψηφίου θεωρείται μη ικανοποιητική. Η περίπτωση εξετάζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. βάσει εισήγησης της συντονιστικής επιτροπής με το ερώτημα της διαγραφής του υποψηφίου από τις καταστάσεις υποψηφίων διδασκόντων του Β΄ κύκλου του ΠΜΣ του Τμήματος.
4. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του έργου, ο υποψήφιος καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του υποψηφίου και αποφασίζει το εάν έχει ολοκληρωθεί η δδ, ή υποδεικνύει στον υποψήφιο να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του και να την υποβάλει εκ νέου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
5. Η κατάθεση της δδ από τον υποψήφιο, προκειμένου να ακολουθήσει η προβλεπόμενη εξέταση, γίνεται με την προϋπόθεση ότι η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει αξιολογήσει το ερευνητικό έργο του υποψηφίου ως επαρκές σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά την έγκριση της τελικής μορφής της από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η δδ υποβάλλεται στη ΓΣΕΣ, με σχετική εισήγηση της τριμελούς επιτροπής πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.
6. Η ΓΣΕΣ, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά και από προφορική εξέταση του υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής είναι ο επιβλέπων καθηγητής. Η δδ στην τελική της μορφή θα πρέπει να αποστέλλεται από τη Γραμματεία στην επταμελή εξεταστική επιτροπή τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία υποστήριξης της δδ.

7. Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που έχει οριστεί οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον υποψήφιο διδάκτορα, στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.
8. Ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 40 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που, κατά τη γνώμη του, είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρήζουν περαιτέρω μελέτης και έρευνας.
9. Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον υποψήφιο, ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει τον λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να προβούν σε παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.
10. Μετά το τέλος της προφορικής δοκιμασίας, η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή και την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του υποψηφίου κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
11. Η δδ που αξιολογήθηκε θετικά από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη.
12. Το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, στο οποίο μπορούν τα μέλη της επιτροπής να δικαιολογούν την ψήφο τους, υπογεγραμμένο από όλα τα παρόντα μέλη της, διαβιβάζεται από τον πρόεδρό της στη ΣΕ.
13. Ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει τη δδ σε τρία αντίτυπα, ένα για τη Γραμματεία του Τμήματος, ένα για τη Βιβλιοθήκη του τμήματος και ένα για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πάτρας, όπου καταθέτει και αντίγραφο της διδακτορικής του διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή.
14. Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνεται από τη ΓΣΕΣ.

4. ECTS

Σε κάθε μάθημα κορμού του ΠΜΣ αντιστοιχούν 15 μονάδες ECTS, σε κάθε μάθημα κατεύθυνσης 10 μονάδες, ενώ η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αντιστοιχεί σε 30 μονάδες ECTS.

Νέα Μορφή του ΠΜΣ

Μετά από σχετικές ενέργειες του Τμήματος, το ΜΠΣ προσαρμόστηκε στις νέες διατάξεις του νόμου και διαμορφώθηκε όπως φαίνεται στο παρακάτω έγγραφο: ΦΕΚ 3030/2014 τ.β'. Σύμφωνα με αυτή τη νέα μορφή του έγινε προκήρυξη του ΜΠΣ για τα έτη 2015-2017, οι εισαγωγικές εξετάσεις για το οποίο θα διεξαχθούν τον Σεπτέμβριο του 2015.

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Αντικατάσταση της υπ' αριθ. Β7/94489 (ΦΕΚ 1548/τ.Β'/23.10.2006) Υπουργικής Απόφασης που αφορά στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Αναμόρφωση του προγράμματος.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α') και ιδίως το άρθρο 6, «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές», όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 (ΦΕΚ 177/τ.Α'/25.8.2008), του άρθρου 27 του Ν. 3794/2009 (ΦΕΚ 156/τ.Α'/4.9.2009) και του άρθρου 37, παρ. 5 του Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ 71 τ.Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 80 παρ. 11α του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195 τ.Α') «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 47, παρ. γ' του Ν. 4025/2011 (ΦΕΚ 228 τ.Α'), του άρθρου 5, παρ. 8 του Ν. 4076/2012 (ΦΕΚ 159 τ.Α') και του άρθρου 34 παρ. 2 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24 τ.Α').
3. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ 189/τ.Α'/2.8.2005) «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων – Παράρτημα διπλώματος».
4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 τ.Α
5. Την υπουργική απόφαση Β7/94489 (ΦΕΚ 1548/τ.Β'/23.10.2006) που αφορά στην Έγκριση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών.
6. Τα αποσπάσματα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών (αριθμ. 77/5.6.2014)
7. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης του Πανεπιστημίου Πατρών (αριθμό.33/24.7.2014)
8. Το υπ' αριθμ. πρωτ. 3181/6.12.2013 έγγραφο της ΑΔΙΠ από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών.
9. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Αντικαθιστούμε την υπ' αριθμ. Β7/94489 (ΦΕΚ 1548/τ.Β'/23.10.2006) υπουργική

απόφαση που αφορά στην έγκριση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών θα λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 αναμορφωμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής, καθώς και τις διατάξεις του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α').

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» αποσκοπεί στην προαγωγή της ερευνάς στην θεωρητική και πρακτική φιλοσοφία και στην εκπαίδευση πτυχιούχων, όπως αυτή διαγράφεται στα προβλεπόμενα μαθήματα στα πεδία ειδίκευσης που προσφέρει, επί πλέον δε, στην ανάπτυξη της έρευνας όλων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και στην βελτίωση των επαγγελματικών προοπτικών των αποφοίτων του. Το Π.Μ.Σ. στοχεύει επίσης στην ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου και συνεργασίας με αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα, Κέντρα και Ινστιτούτα της Ελλάδας, χωρών-μελών της Ε.Ε. και άλλων χωρών του εξωτερικού.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μ.Δ.Ε στη «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» στις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- α. Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική
- β. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

Άρθρο 4

Κατηγορίες Υποψηφίων

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων και Σχολών πανεπιστημίων της ημεδαπής και ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ.

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια του Μ.Δ.Ε ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Σπουδών

α. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ του ΜΔΕ

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε.

ανέρχεται σε εκατόν είκοσι (120). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ολοκληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, εφόσον:

- α) εξεταστούν επιτυχώς τουλάχιστον σε επτά (7) μαθήματα και συγκεκριμένα σε: τέσσερα (4) μαθήματα κορμού, εκ των οποίων υποχρεωτικά ένα μάθημα “Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής” και ένα μάθημα “Θέματα Ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας” και σε τρία (3) μαθήματα κατεύθυνσης.
- β) συμμετάσχουν επιτυχώς στο σεμινάριο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας και
- γ) περατώσουν κατά τα οριζόμενα επιτυχώς την διπλωματική τους εργασία υποχρεωτικά στην κατεύθυνση.

Επίσης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται στο πλαίσιο της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας να συμμετέχουν στα Συνέδρια, Ερευνητικά Σεμινάρια κλπ. που οργανώνονται στο Τμήμα ή, με έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ., σε άλλα τμήματα ελληνικών ή ξένων ΑΕΙ.

β. ΔΟΜΗ ΣΠΟΥΔΩΝ:

1. Στο Π.Μ.Σ προσφέρονται συνολικά 42 μαθήματα, τα οποία αντιστοιχούν και καλύπτουν και τις δύο κατευθύνσεις. Στο Α' έτος σπουδών προσφέρονται συνολικά δέκα (10) μαθήματα κορμού κοινά και για τις δύο κατευθύνσεις. Στο Β' έτος σπουδών προσφέρονται δώδεκα (12) μαθήματα ανά κατεύθυνση. Το Τμήμα δεν υποχρεούται να προσφέρει κάθε εξάμηνο τον συνολικό αριθμό των προβλεπομένων μαθημάτων.
2. Οι φοιτητές επιλέγουν κατεύθυνση στο τέλος του Β' εξαμήνου σπουδών και διπλωματική εργασία εντός του Γ' εξαμήνου σπουδών υποχρεωτικά στην κατεύθυνση.
3. Η διδασκαλία των μαθημάτων καθώς και η συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας μπορεί να γίνεται στην Ελληνική ή/και, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., στην Αγγλική ή σε άλλη ξένη γλώσσα. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των σεμιναρίων είναι υποχρεωτική.
4. Οι φοιτητές δύνανται – εφ' όσον προσφέρεται - να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση σε πεδία συναφή με το αντικείμενο του ΠΜΣ, η οποία ισοδυναμεί με ένα μάθημα επιλογής κατεύθυνσης Γ' ή Δ' εξαμήνου (15 ή 8 ECTS αντιστοίχως). Η πρακτική άσκηση μπορεί να επιλεγεί άπαξ. Η επιλογή των φοιτητών για την πρακτική άσκηση γίνεται με κριτήρια που ορίζονται στον εγκεκριμένο από την Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ.

Άρθρο 7

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) ετησίως.

Άρθρο 8

Προσωπικό

Για την υλοποίηση του ΠΜΣ θα απασχοληθούν μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών καθώς και μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ιδίου Πανεπιστημίου ή άλλων Πανεπιστημίων της ημεδαπής και κατηγορίες διδασκόντων όπως αυτές καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/τ.Α'/16-7-2008).

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών (αίθουσες διδασκαλίας, φιλοσοφική βιβλιοθήκη, αναγνωστήρια, εργαστήρια ηλεκτρονικών

υπολογιστών κλπ.) επαρκεί για την απρόσκοπτη λειτουργία του Π.Μ.Σ. στην «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία». Μέσω της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών (ΒΚΠ) παρέχεται η δυνατότητα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e-Class) καθώς και ηλεκτρονικής πρόσβασης στα διεθνή επιστημονικά περιοδικά, στις επιστημονικές Τράπεζες Πληροφοριών, σε άλλες ελληνικές και ξένες βιβλιοθήκες κλπ.

Άρθρο 10

Διάρκεια Λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 11α του άρθρου 80 του Ν. 4009/2011 (ΦΕΚ 195/τ.Α'/6-9-2011) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο 12

Μεταβατικές Διατάξεις

Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι εισήχθησαν στο πρόγραμμα μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 εφαρμόζονται οι διατάξεις της προηγούμενης Υπουργικής Απόφασης.

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών καθώς και από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Μαθήματα που προσφέρθηκαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016

ΧΕ

1004: Θέματα φιλοσοφίας της γλώσσας και του νου Ι, Παγωνδιώτης & Ζειμπέκης

1002: Θέματα ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας Ι, Μιχαλάκης & Παρούσης.

ΕΕ

1006: Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής ΙΙ, Γουδέλη & Μουζάλα

1008: Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης ΙΙ, Περδικούρη & Σταυριανέας

Ε. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Οργάνωση και εφαρμογή αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου

Στο τμήμα πραγματοποιείται αξιολόγηση του διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ από το ακαδημαϊκό έτος 2009 - 2010 σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου και συγκεκριμένα σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανοργάνωσης της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων και τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας. Στη διαδικασία αξιολόγησης συμμετέχουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος Φιλοσοφίας. Οι διδάσκοντες ενημερώνονται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (τόσο για τα ατομικά τους μαθήματα όσο και για τους συνολικούς μέσους όρους του τμήματος) ανά εξάμηνο. Τώρα πλέον έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα στην πλατφόρμα της ΜΟΔΙΠ.

Τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων για τα δύο διδακτικά εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015 παρουσιάζονται στον Πίνακα 5. Στην πρώτη στήλη του Πίνακα παρατίθενται οι ερωτήσεις όπως είναι διατυπωμένες στο ερωτηματολόγιο που συμπληρώνουν οι φοιτητές/ τριες του τμήματος, στις δύο επόμενες στήλες η μέση τιμή (στην κλίμακα 1-5) των απαντήσεων για το Χειμερινό (Α') και Εαρινό (Β') εξάμηνο αντίστοιχα, ενώ στην τέταρτη στήλη καταγράφεται ο Μέσος Όρος για το ακαδημαϊκό έτος 2013-14.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε κατά το έτος αναφοράς στη δημιουργία «Ανοικτών Μαθημάτων», με πλούσιο υλικό και τη χρήση πολυμέσων, τα οποία είναι προσβάσιμα για όλους στον σχετικό ιστότοπο του ΠΠ:
[eclass.upatras.gr/modules/course_metadata/opencourses.php?fc=27\](http://eclass.upatras.gr/modules/course_metadata/opencourses.php?fc=27)

Έχουν αναρτηθεί δεκατέσσερα (14) τέτοια μαθήματα. Αυτό το υλικό πιστεύουμε ότι θα αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμο στους φοιτητές αλλά και σε όποιον επιθυμεί να έρθει σε επαφή με τη Φιλοσοφία. Αντιμετωπίσαμε τα «Ανοικτά Μαθήματα» σαν ένα άμεσο τρόπο επαφής με την κοινωνία. Είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε **ότι ορισμένα από αυτά τα μαθήματα έχουν πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα (περίπου 2.500 επισκέψεις).**

Αξιολόγηση των φοιτητών/τριών

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται κυρίως με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις στο τέλος των εξαμήνων ή/ και με γραπτές εξετάσεις για την πρόοδο των φοιτητών/τριών κατά την διάρκεια του εξαμήνου. Για κάποια μαθήματα απαιτείται η εκπόνηση και παρουσίαση συμπληρωματικών ή απαλλακτικών γραπτών εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, όπως για τα μαθήματα της κατηγορίας «Κείμενα» και για το μάθημα «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων». Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών χρησιμοποιείται και η μέθοδος μικρών γραπτών ασκήσεων ή εργασιών σε εβδομαδιαία βάση, κυρίως στα εργαστηριακά μαθήματα πρακτικής εξάσκησης (π.χ. Πρακτική εξάσκηση «Λογική» και «Μέθοδοι και τεχνικές εκπόνησης επιστημονικώ εργασιών»).

2. Ερωτηματολογία φοιτητών**Πίνακας 5****Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδακτικού έργου**

(Ακαδημαϊκό έτος 2015-2016)		M.O. Έτους
Ερωτήματα		
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	4,47
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	4,47
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	3,91
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για όλη την πορεία των σπουδών σας;	3,80
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	3,40
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	2,87
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	3,39
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	3,78
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	4,02
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	3,81
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	3,95
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού;	3,75
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	3,53
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματος ;	2,64
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3,92
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	4,11
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	4,10
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3,77
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών;	3,84
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις - ερωτήσεις;	4,03
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές;	3,99
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	4,08
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4,17
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3,81
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	3,81
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	2,49

Ερωτηματολόγιο ΠΜΣ

A/A Ερ.	Ερώτηση	M.O.
---------	---------	------

Το μάθημα

1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	4.31
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	4.41
3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;	4.24
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;	4.26
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;	4.03
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;	4.43
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;	2.74

B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;	4.40
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;	4.51
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;	4.50
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;	4.29
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;	4.41

Γ. Εργαστήριο:

13	Πόσο συναφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;	4.5
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;	4.0
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;	4.33
16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδαχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;	4.5
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;	4.33
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδίκευσή σας;	4.17

19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	4.33
----	--	------

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;	4.29
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τη θεματολογία του μαθήματος;	4.10
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;	4.02
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;	4.31
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;	4.34
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);	4.73
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;	4.50

Ε. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.	3,96
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.	4.35
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.	4.09
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα Πολύ (8+ ώρες)	3.55
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος.	4,28

M.O. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η εκτίμηση των φοιτητών για το διδακτικό έργο στο ΠΜΣ είναι ιδιαίτερα θετική. Οι δυσκολίες που συναντούν οι φοιτητές στην κατανόηση της ύλης είναι εντελώς αναμενόμενες και, σε ένα βαθμό, επιθυμητές, δεδομένου ότι αρκετοί από αυτούς δεν έχουν πτυχίο φιλοσοφίας. **Ιδιαίτερα θετική είναι η σημαντική βελτίωση των δεικτών σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.**

3. Ερωτηματολόγια μελών ΔΕΠ

Όλα σχεδόν τα μέλη ΔΕΠ συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια. Η επεξεργασία των στοιχείων του πίνακα 6 (Παράρτημα ΙΙ) δείχνει ότι αυτά δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες διαφορές από τα αντίστοιχα της Απογραφικής Έκθεσης 2014-2015. Άρα, ισχύουν οι ίδιες βασικές

επισημάνσεις: (α) Τόσο οι διαθέσιμες υποδομές του τμήματος για το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ όσο και αυτές για τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού τους έργου κρίνονται μόνο σχετικά ικανοποιητικές. (β) Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες δυσχέρειας του ερευνητικού έργου των διδασκόντων φαίνεται να είναι η έλλειψη βοηθητικού και επικουρικού προσωπικού. (γ) Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό στοιχείο είναι η ικανοποίηση που δηλώνουν οι διδάσκοντες σχετικά με το ενδιαφέρον των φοιτητών για την παρακολούθηση των μαθημάτων.

ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ**1. Στοιχεία ερευνητικών δραστηριοτήτων**

Το ερευνητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του τμήματος παρουσιάζεται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα. Σχεδόν όλα τα μέλη ΔΕΠ παρέδωσαν τα απαραίτητα στοιχεία στη διάθεση της ΟΜΕΑ και της ΜΟΔΙΠ.

Η αναλυτική του καταγραφή βρίσκεται στο **Παράρτημα IV**.

Πίνακας 7**Ποσοτική αποτίμηση επιστημονικού έργου ανά βαθμίδα**

(από 01.01.2015 έως 30.12.2015)

	ΚΑΘ/ ΤΕΣ	ΑΝΑΠΛΗΡ. ΚΑΘ/ΤΕΣ	ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ (12 ΜΕΛΗ ΔΕΠ)
1. Επιστημονικό έργο				
Βιβλία/μονογραφίες			2	2
Διεθνή περιοδικά με κριτές		2	1	3
Διεθνή περιοδικά χωρίς κριτές			2	2
Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	5		8	13
Άλλες εργασίες		1	3	4
Διεθνή επιστημονικά συνέδρια	2	4	12	18
Βιβλιοκρισίες	1	1		2
2. Αναγνώριση επιστημονικού και άλλου έργου				
Ετεροαναφορές	9		28	37
Προσκεκλημένοι ομιλητές	1	1	4	6
Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων			3	3
Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημ. περιοδικών	1		7	8
Βιβλιοκρισίες τρίτων για μέλη ΔΕΠ	1	2		2

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα συνάγεται ότι για το έτος αναφοράς τα μέλη ΔΕΠ έχουν παραγάγει ερευνητικό έργο σχετικά σημαντικού όγκου. Το κυριότερο: ο μεγαλύτερος όγκος των δημοσιεύσεων είναι σε υψηλού κύρους διεθνή περιοδικά και εκδόσεις. Ειδικότερα, πολύ αυξημένος είναι ο αριθμός των δημοσιεύσεων σε σημαντικούς συλλογικούς τόμους. Αντίθετα, για παράδειγμα, ο αριθμός των ετεροαναφορών στο έργο τους δεν είναι ικανοποιητικός. Από τη μια πλευρά, αυτή η εικόνα είναι ψευδής: α. δεν είναι εύκολο να εντοπιστούν οι ετεροαναφορές στο χώρο της φιλοσοφίας, πόσο μάλλον όσες εμπεριέχονται στη μη-αγγλόφωνη βιβλιογραφία, β. τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ δεν είναι επαρκώς ευαίσθητα στο ζήτημα και δεν έχουν τα πλήρη στοιχεία που τους αφορούν. Συνολικά, η εικόνα που παρουσιάζεται υπολείπεται των προσδοκιών.

Z. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Βιβλιοθήκη

Η τμηματική βιβλιοθήκη έχει δύο (2) διοικητικές υπαλλήλους (μια εκ των οποίων στην κατηγορία ΑΜΕΑ) και είναι δανειστική. Διαθέτει περίπου 16.000 συνολικά τόμους κυρίως φιλοσοφικών τίτλων, μικρό χώρο για αναγνωστήριο, δύο κοινόχρηστες θέσεις εργασίας με υπολογιστές και ένα (1) φωτοτυπικό μηχάνημα. Οι διαλέξεις και τα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος φιλοξενούνται κατ' ανάγκη σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, όπου επίσης υπάρχουν βιβλία και θέσεις βιβλιοθηκονομικής εργασίας, δίπλα από τον κυρίως χώρο της Βιβλιοθήκης.

Το Τμήμα επενδύει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του στην αγορά βιβλίων (περίπου το 60%), με εξαίρεση τα οικονομικά έτη 2013-2015, εξαιτίας της μεγάλης μείωσης του τακτικού προϋπολογισμού και των αναγκών σε παροχή υπηρεσιών γραμματείας. Έχει, λοιπόν, εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών (βιβλία για αρκετά μαθήματα διατίθενται σε πολλά αντίτυπα). Δεν ισχύει, ωστόσο, το ίδιο για τις ερευνητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ, αν και ορισμένες ερευνητικές περιοχές καλύπτονται επαρκώς. Ο δια-δανεισμός μέσω της ΒΥΠ καλύπτει μέρος των αναγκών αυτών. Επίσης το τμήμα έχει δεχθεί μια σημαντική δωρεά βιβλίων από γαλλικό παλαιοβιβλιοπωλείο (3.000 τόμοι, περίπου) που εξασφαλίζει στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσεύρετων βιβλίων. Το εαρινό εξάμηνο 2013 η Γενική Συνέλευση αποφάσισε λόγω στενότητας χώρου της τμηματικής βιβλιοθήκης να μεταβιβάσει στη ΒΥΠ μέρος αυτών των βιβλίων χωρίς συνάφεια με ερευνητικά αντικείμενα του Τμήματος, το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει όμως μέχρι ώρας στην μεταβίβαση.

2. Υπολογιστικό Κέντρο

Το υπολογιστικό κέντρο διαθέτει 22 θέσεις υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα ο οποίος χρησιμοποιείται και στα πλαίσια άλλων μαθημάτων όταν χρειάζεται να εξοικειωθούν οι φοιτητές με ορισμένες ηλεκτρονικές εφαρμογές ή βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικών πηγών. Η ποιότητα των υπολογιστών που βρίσκονται στο κέντρο Η/Υ είναι απόλυτα ικανοποιητική, τόσο για τις ανάγκες του εργαστηρίου πληροφορικής, όσο και για τη χρήση τους από τους φοιτητές προκειμένου να συντάξουν εργασίες ή να αναζητήσουν υλικό στο διαδίκτυο. Ένα

πρόβλημα ενδεχομένως που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας, καθώς και εγκατάσταση προβολικού μηχανήματος για χρήση σε διαλέξεις ή μαθήματα. Ένα πρόβλημα ενδεχομένως που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές. Επίσης ας σημειωθεί ότι η έλλειψη μόνιμου ειδικευμένου προσωπικού ΕΔΙΠ δυσχεραίνει την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης που κατά κανόνα παρέχει ένα κέντρο Η/Υ σε φοιτητές και καθηγητές στην έρευνα και την διδασκαλία. Το Τμήμα είναι υποχρεωμένο να διαθέτει ένα μέρος των κονδυλίων για αμοιβές φοιτητών για την κάλυψη πάγιων και ζωτικών για την λειτουργία του κέντρου αναγκών σε προσωπικό. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα (ένα από τα οποία δεν ανταποκρίνεται πλέον επαρκώς και θα ήταν χρήσιμο να αντικατασταθεί), καθώς και εγκατάσταση προβολικού μηχανήματος για χρήση σε διαλέξεις ή μαθήματα.

3. Υπάρχουσες υποδομές και εξοπλισμός

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές μπορούν να χωρισθούν σε δύο ενότητες:

Κτιριακές υποδομές: Το τμήμα χρησιμοποιεί τέσσερα συνολικά αμφιθέατρα που εξυπηρετούν από 100 έως 160 καθημένους, αλλά δεν διαθέτει μικρότερες αίθουσες, μεσαίας χωρητικότητας για εργαστηριακά μαθήματα και μαθήματα κειμένων, εκτός από μία αίθουσα σεμιναρίων η οποία όμως είναι μικρή για τις διδακτικές ανάγκες του τμήματος. Μόνο ένα από αυτά (το ΑΠ2) είναι ανακαινισμένο και συνιστά αξιοπρεπές περιβάλλον για ένα πανεπιστημιακό μάθημα. Το τμήμα έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες στο πλαίσιο του προγραμματισμού του Πανεπιστημίου και του Υπουργείου. Αλλά η κατάσταση παραμένει η ίδια. Πρόβλημα συνιστά, επίσης, η μεγάλη απόσταση ανάμεσα στα αμφιθέατρα και τα κτήρια της Γραμματείας του τμήματος, της Βιβλιοθήκης και των Γραφείων των Διδασκόντων. Πρόβλημα, τέλος, συνιστά η ελλιπής θέρμανση, συντήρηση κτλ. των αμφιθεάτρων. Έτσι, το 2015-2016, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, για τη διεξαγωγή και τις ανάγκες συνεδρίων το Τμήμα χρησιμοποίησε αίθουσες του Συνεδριακού Κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο παρέχει πράγματι αξιόπιστες και ποιοτικές δυνατότητες από πλευράς υποδομών και υπηρεσιών.

Όπως έχει ήδη σημειωθεί, στο Τμήμα έχει παραχωρηθεί ένα κτήριο (Κ21), το οποίο χρειάζεται σημαντική ανακαίνιση για να υποδεχθεί χώρους μαθημάτων και γραφείων. Όταν ολοκληρωθεί η ανακαίνισή του, θα υπάρξει μια νέα μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας 160 περίπου θέσεων, η οποία θα λύσει ένα σημαντικό μέρος των προβλημάτων αιθουσών. Οι σχετικές εργασίες έχουν ξεκινήσει.

Ηλεκτρονικές υποδομές: Οι κοινόχρηστες ηλεκτρονικές υποδομές του τμήματος περιλαμβάνουν καταρχάς τις 22 θέσεις εργασίας και τον σχετικό ηλεκτρονικό εξοπλισμό του Υπολογιστικού Κέντρου. Το τμήμα επίσης διαθέτει ηχητικό σύστημα με ενισχυτή, ηχεία και μικροφωνική που υποστηρίζει συνεδριακή ηχητική εγκατάσταση για χρήση σε συνέδρια και εκδηλώσεις με μεγάλα ακροατήρια. Ωστόσο οι βανδαλισμοί και η συχνότητα των διαρρήξεων καθιστά επισφαλής την μόνιμη εγκατάστασή τους στις αίθουσες διδασκαλίας και τους χώρους του τμήματος με αποτέλεσμα η χρήση τους να είναι περιστασιακή. Αξίζει να σημειωθεί, τέλος,

πως το τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα ανακύκλωσης ηλεκτρονικών συσκευών του πανεπιστημίου. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών κτλ. μέσω της ΒΥΠ. Στον εξοπλισμό του τμήματος περιλαμβάνονται τέσσερα (4) προβολικά μηχανήματα για χρήση σε μαθήματα και διαλέξεις και αντίστοιχος αριθμός οθονών. Αν εξαιρέσει κανείς την ηλεκτρονική πλατφόρμα eclass που χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, αλλά και την εσωτερική επικοινωνία του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του τμήματος η οποία πραγματοποιείται κατεξοχήν ηλεκτρονικά, οι άλλες λειτουργίες του τμήματος που υποστηρίζονται ηλεκτρονικά είναι:

- οι εκδηλώσεις και τα συνέδρια του τμήματος (μέσω του ιστότοπου),
- η απεύθυνση του Τμήματος προς την Μέση Εκπαίδευση μέσω του ιστοτόπου του Διαγωνισμού
- οι τρέχουσες ανακοινώσεις του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού προς τους φοιτητές αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο σε περίπτωση προκηρύξεων,
- η επιλογή και δήλωση συγγραμμάτων από τους φοιτητές μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΕΟΣ.

Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1. Ενέργειες και δράσεις

Στο τμήμα λειτουργεί μόνιμη επιτροπή με 2 μέλη ΔΕΠ με στόχο το σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση δράσεων σύνδεσης του τμήματος με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής. Αναλυτικά:

- Σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Φιλολόγων, τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας, την *Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία* και το *Κέντρο Ελληνικών Σπουδών* του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στο Ναύπλιο, το τμήμα Φιλοσοφίας συνέχισε τη διοργάνωση του Πανελλήνιου μαθητικού διαγωνισμού φιλοσοφικού δοκιμίου, ο οποίος απευθύνεται στους μαθητές Λυκείου όλης της χώρας αλλά και στην κοινότητα των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης που διδάσκουν το μάθημα της Φιλοσοφίας. Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε για 5^η φορά τον Μάρτιο 2016 με μεγάλη ανταπόκριση και επιτυχία, συμβάλλοντας, επιπλέον, στη αποστολή ελλήνων μαθητών στην ετήσια Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας, μετά από διαδικασίες πρόκρισης αντιπροσωπευτικές σε πανελλήνιο επίπεδο. Ο Διαγωνισμός δίνει με ποικίλους τρόπους την δυνατότητα επαφής του Τμήματος με την Μέση Εκπαίδευση. Όλα τα σχετικά έγγραφα, προκηρύξεις, θέματα, αποτελέσματα κτλ. βρίσκονται στην ιστοσελίδα του διαγωνισμού: <http://www.philosophy.upatras.gr/competition/>
- Το τμήμα συμμετέχει στη διοργάνωση ημερίδων και διαλέξεων γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της Αχαΐας.

Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν πάντα ενδιαφέρον για συνεργασία με το Τμήμα. Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικότερων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο. Δημοσιεύματα του τοπικού τύπου αναφέρονται στις ανωτέρω συνεργασίες και εκδηλώσεις. Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί οργανικότερα με τον κοινωνικό του περίγυρο. Το τμήμα δέχθηκε προτάσεις από φορείς (ιδίως απο τον χώρο της Μ.Ε.) για σταθερότερες μορφές συνεργασίας, τις οποίες συζητεί, αν και δεν έχει συνάψει μέχρι τώρα γραπτές προγραμματικές συμφωνίες με ΚΠΠ φορείς.

- Το Τμήμα έχει αναρτήσει στον Ιστότοπό του υλικό για τη διδασκαλία του Μαθήματος της Φιλοσοφίας στη Β' Λυκείου: <http://www.philosophy.upatras.gr/el/node/453>

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

1. Συγκριτικά δεδομένα, στοιχεία προόδου

Εξωτερική έκθεση αξιολόγησης

Το Τμήμα είχε, τα προηγούμενα χρόνια, για πρώτη φορά την εμπειρία της διαδικασίας της εξωτερικής αξιολόγησής του και έλαβε την πρώτη εξωτερική έκθεση αξιολόγησης που συντάχθηκε σύμφωνα με όσα προβλέπει η ΑΔΙΠ από 5μελή ομάδα εμπειρογνομόνων της αλλοδαπής. Δεν υπάρχει λόγος για περαιτέρω αναφορά σε αυτήν, καθώς βρίσκεται αναρτημένη και στον ιστότοπο της ΑΔΙΠ και σε αυτόν της ΜΟΔΙΠ και του Τμήματος:

http://www.philosophy.upatras.gr/sites/default/files/pages/files/Final%20Report_Departme nt%20of%20Philosophy_University%20of%20Patras.pdf

Το συμπέρασμα της έκθεσης έχει ως εξής: «The Department of Philosophy of the University of Ptatras is a **dynamic, dedicated, and expanding** academic educational research unit that meets the standards of an **internationally competitive and innovative** academic institution” (σελ. 15).

1.1. Διαδικασία συλλογής στοιχείων και σύνταξης της έκθεσης

Το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 είναι η πέμπτη χρονιά που το Τμήμα Φιλοσοφίας συντάσσει Ετήσια Απογραφική Έκθεση, αλλά παρόμοιες διαδικασίες με τις συνακόλουθες Εκθέσεις τους είχαν ήδη υλοποιηθεί στα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη, πριν από τη συγκρότηση της ΟΜΕΑ του Τμήματος και την τυποποίηση της όλης διαδικασίας. Διαπιστώθηκε βελτίωση τόσο στη διαδικασία συλλογής των απαιτούμενων στοιχείων όσο και στη σύνταξη της Έκθεσης. Αυτό οφείλεται καταρχάς στην εξοικείωση των μελών ΔΕΠ και του διοικητικού προσωπικού με τις εν λόγω διαδικασίες, αλλά και στην τυποποίηση των διαδικασιών με βάση το Εγχειρίδιο Συλλογής Δεδομένων της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.

N.B. Το Τμήμα Φιλοσοφίας δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο παρεχόμενο διδακτικό έργο και τη συνεχή βελτίωσή του. Για παράδειγμα, μετά και τις σχετικές παροτρύνσεις της εξωτερικής αξιολόγησης, δοκιμάζουμε πειραματικά διάφορες εκδοχές ενός μαθήματος «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία», ώστε αυτό να αποκτήσει την προσφορότερη δυνατή μορφή για τους φοιτητές. Αυτό το μάθημα το αξιολογούμε με ειδικό, δικής μας έμπνευσης, ερωτηματολόγιο, προσαρμοσμένο στη λογική του συγκεκριμένου μαθήματος. Τα περσινά ευρήματα του ερωτηματολογίου μάς έκαναν να εισαγάγουμε, το 2015-2016, αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας. Ο στόχος είναι, από το 2017-2018, το μάθημα να έχει λάβει μια σταθερή μορφή.

1.2. Παρουσίαση του Τμήματος

Ως προς την κτιριακή υποδομή, συνέχισαν εργασίες βελτίωσης των γραφείων που στεγάζουν τα μέλη ΔΕΠ και το διοικητικό προσωπικό και αναβάθμιση υπολογιστών του Κέντρου Η/Υ του τμήματος. Όπως έχει αναφερθεί, το Τμήμα αναμένει την παράδοση ενός νέου κτηρίου (κτήριο

21), το οποίο θα φιλοξενήσει μια μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας (περίπου 160 θέσεων) και 6-7 γραφεία.

1.3. Φοιτητές

Στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα εντάχθηκαν 16 νέοι φοιτητές, ενώ ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών που παρέμειναν στο Τμήμα ήταν σχεδόν ο ίδιος με αυτόν του προηγούμενου έτους. Το ίδιο ισχύει για τον αριθμό των υποψήφιων διδασκτόρων.

1.4. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Η αναθεώρηση του ΠΠΣ απασχόλησε στην ουσία την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών από τον Νοέμβριο 2012 ως τον Ιούλιο 2013 και τη Γενική Συνέλευση από τον Απρίλιο ως τον Ιούλιο 2013. Το διδακτικό έτος 2015-2016 το πρόγραμμα υλοποιήθηκε για 4^η φορά και η πράξη αποδεικνύει ότι οι διορθώσεις που έγιναν είναι στη σωστή κατεύθυνση. Η πιο σημαντική αλλαγή αφορά τη μηχανοργάνωση των δηλώσεων μαθημάτων των φοιτητών η οποία, παρά τα όποια προβλήματα ευελιξίας, έχει συμβάλει στην αυτο-οργάνωση των σπουδών των φοιτητών.

1.5. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το ενδιαφέρον που δημιουργεί το ΠΜΣ είναι μεγάλο. Και αυτή τη φορά, στη νέα προκήρυξη του ΠΜΣ ανταποκρίθηκε μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων: μεγάλο μέρος τους προέρχεται από τη δεξαμενή των δικών μας πτυχιούχων, αλλά όχι μόνο.

1.6. Διδακτικό έργο

Οι αντίστοιχοι δείκτες των ερωτηματολογίων βαίνουν βελτιούμενοι, γεγονός που αποδεικνύει τη μέριμνά μας για την ποιότητα του παρεχόμενου διδακτικού έργου. Ταυτόχρονα, έχει πολλαπλασιαστεί η χρήση των ΤΠΕ και της ηλεκτρονικής τάξης (e-class) από τους διδάσκοντες του τμήματος.

1.7. Ερευνητικό έργο

Κατά το έτος αναφοράς δεν υπήρξε αξιοσημείωτη μεταβολή του παραχθέντος έργου, στοιχείο που επιβεβαιώνεται και από τους αντίστοιχους πίνακες. Όσον αφορά στις επιστημονικές δραστηριότητες του Τμήματος, αυτές υπήρξαν και πάλι σημαντικές τόσο ποσοτικά όσο και ποσοτικά.

1.8. Σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή άλλους φορείς

Το σημαντικότερο στοιχείο βελτίωσης εδώ είναι αναμφισβήτητα η 4^η διοργάνωση από το τμήμα του Πανελλήνιου Μαθητικού Διαγωνισμού Φιλοσοφικού Δοκιμίου, με μεγάλη

συμμετοχή μαθητών από όλη τη χώρα, όπως προαναφέρθηκε.

1.9. Μέλη ΔΕΠ

Στο Τμήμα δόθηκε μια θέση ΔΕΠ προς προκήρυξη. Η θέση προκηρύχθηκε στο αντικείμενο «Νεότερη Φιλοσοφία». Οι διαδικασίες έχουν δρομολογηθεί και ελπίζουμε να ολοκληρωθούν σύντομα, ώστε το Σεπτέμβριο του 2017 να έχουμε ένα επιπλέον μέλος ΔΕΠ.

2. Συμπεράσματα / στόχοι βελτίωσης

Το τμήμα Φιλοσοφίας συνεχίζει να προωθεί πρωτοβουλίες που έχουν σκοπό να αμβλύνουν αδυναμίες και να ενισχύσουν την περαιτέρω ανάπτυξη:

1. Η διαδικασία της αξιολόγησης αποτελεί πλέον μόνιμη και σταθερή πρακτική που θα συμβάλει σε μία συστηματικότερη διαδικασία σχεδιασμού της ακαδημαϊκής του ανάπτυξης. Η έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης επιβεβαίωσε ότι ο σχεδιασμός του Τμήματος είναι στη σωστή κατεύθυνση.

2. Πέντε χρόνια επιτυχούς διοργάνωσης αποδεικνύουν ότι ο Πανελλαδικός Μαθητικός Διαγωνισμός Φιλοσοφικού Δοκιμίου συμβάλλει πράγματι στην προβολή της σημασίας της φιλοσοφίας τόσο στα πλαίσια της Μέσης εκπαίδευσης όσο και γενικότερα. Η εξωτερική έκθεση αξιολόγησης αξιολογεί ιδιαίτερα θετικά αυτή την προσπάθεια σε πολλά σημεία της. Η πρόσφατη εισαγωγή του μαθήματος της φιλοσοφίας ως μαθήματος γενικής παιδείας όλων των κατευθύνσεων της Β΄τάξης του Λυκείου από την επόμενη σχολική χρονιά, αποτελεί μια πρόκληση για το Τμήμα προς την κατεύθυνση αυτήν. Το Τμήμα έχει ήδη δρομολογήσει ενέργειες ώστε να εντείνει τον πρωταγωνιστικό του ρόλο στη διδασκαλία της φιλοσοφίας στη β΄θμια εκπαίδευση. Η πιο χαρακτηριστική από αυτές είναι η δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού που έχει ήδη αναρτηθεί στον ιστότοπο του Τμήματος.

3. Το νέο πρόγραμμα σπουδών αποδεικνύεται, στην πράξη, ότι βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Αν και είναι νωρίς για να κρίνει κανείς την αποτελεσματικότητά του, είναι προφανές ότι διευκολύνει την επιτυχία των φοιτητών στις σπουδές τους και τους διδάσκοντες να ελέγξουν κατά πόσον οι φοιτητές αποκτούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που καλλιεργούνται στα μαθήματα. Το ότι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Β΄ και Γ΄ κύκλου σπουδών ανέλαβαν φροντιστηριακά επικουρικά μαθήματα δίκην εργαστηριακών μαθημάτων απεδείχθη πολύτιμη πρακτική και για τους διδάσκοντες και για τους φοιτητές.

4. Συνεχίζει η προσέλκυση, κατά το δυνατό, περισσότερων φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus και άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, όπως και η συντονισμένη ενθάρρυνση φοιτητών και φοιτητριών του τμήματος για συμμετοχή στο Erasmus σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού, με τα οποία το τμήμα συνάπτει διμερείς συμβάσεις συνεργασίας (19 ενεργοποιημένες). Το Τμήμα έχει επίσης ξεκινήσει συνεργασία, στο πλαίσιο του Erasmus Mundus, με το Renmin University of Beijing. Μέλος ΔΕΠ μετέβη στο Πεκίνο κατά το 2015-2016 και αναμένονται την επόμενη χρονιά (2016-17) καθηγητές και φοιτητές από το Πανεπιστήμιο του Πεκίνου.

5. Χάρη στις προσπάθειες πολλών ετών από τους διδάσκοντες, το ΠΜΣ του τμήματος φαίνεται να εδραιώνεται σταθερά και η πρόσκληση συνεργατών ομιλητών για διαλέξεις συνεχίζει να αποτελεί σημαντική παράμετρο.

6. Το Τμήμα συνεχίζει να επενδύει ενέργεια και μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του για την ενίσχυση εθνικών και διεθνών συνεργασιών. Το 2015-2016 πραγματοποιήθηκαν συνέδρια με τη συμμετοχή ελλήνων και ξένων επιστημόνων. Παρόμοιες δράσεις έχουν ήδη δρομολογηθεί για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος παρά την αρνητική οικονομική συγκυρία.

Βασικοί στόχοι του τμήματος παραμένουν οι εξής:

1. Να βελτιώσει το παραγόμενο ερευνητικό έργο -ποσοτικά και ποιοτικά- και την αναγνώρισή του σε διεθνές επίπεδο.
2. Εντονότερη και αποτελεσματικότερη διεκδίκηση χρηματοδότησης της έρευνας σε συνεργασία με τη ΜΟΔΙΠ και τις Πρυτανικές αρχές.
3. Αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

I. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ακολουθούν πρότυπα δείγματα ερωτηματολογίων που απευθύνονται σε φοιτητές και μέλη ΔΕΠ:

Παράρτημα I:

- 1. Πρότυπο δείγμα ερωτηματολογίου προπτυχιακών μαθημάτων**
- 2. Πρότυπο δείγμα ερωτηματολογίου μεταπτυχιακών μαθημάτων**

Παράρτημα II:

Πρότυπο δείγμα ερωτηματολογίου μελών ΔΕΠ

Ερωτηματολόγιο φοιτητών_Προπτυχιακό

Τύπος Ερωτηματολογίου:		Προπτυχιακό
Ακαδημαϊκό Έτος:	2015-2016	Ακαδημαϊκό Εξάμηνο: Χειμερινό

Παρακολούθηση Μαθημάτων

	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας;
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων σας;
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;

26 Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας;

Ερωτηματολόγιο φοιτητών_Μεταπτυχιακό

Τύπος Ερωτηματολογίου: Μεταπτυχιακό

Ακαδημαϊκό Έτος:2014-2015

A. Το Μάθημα:

- 1 Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
- 2 Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
- 3 Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;
- 4 Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση;
- 5 Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;
- 6 Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική;
- 7 Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων σας;

B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

- 8 Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;
- 9 Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;
- 10 Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;
- 11 Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;
- 12 Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε το θέμα;

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

- 20 Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;
- 21 Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;
- 22 Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα;
- 23 Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;
- 24 Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;
- 25 Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της;
- 26 Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;

E. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

- 27 Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.
- 28 Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.
- 29 Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.

31 Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήμ.

Ερωματολόγιο μελών ΔΕΠ

Διδάσκων

Έτος

I.4.1.1 Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών:

I.4.1.2 Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών:

I.4.1.3 Αριθμός υποψηφίων διδασκτόρων:

I.4.2 Διαθέτετε επαρκές επικουρικό και βοηθητικό προσωπικό;

I.4.3 Έχετε διοικητική/ές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες;

II.8 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

II.9 Πόσο εντατική χρήση κάνετε του συγκεκριμένου ερευνητικού εργαστηρίου;

II.10 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές των εργαστηρίων;

II.11 Πόσο σύγχρονος είναι ο υπάρχων εξοπλισμός των εργαστηρίων;

II.12 Πόσο λειτουργικός είναι ο εξοπλισμός των εργαστηρίων;

II.13 Ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/εκσυγχρονισμού τους;

Πώς επιδιώκετε τη χρηματοδότηση για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

(α) Με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;

(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

II.16 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών σας αποτελεσμάτων;

III.1 Αναφέρατε άλλες δραστηριότητες που αποτελούν προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. ΠΙΝΑΚΕΣ**Ίδρυμα : Πανεπιστήμιο Πατρών Τμήμα : Τμήμα Φιλοσοφίας****Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων : 0****Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων : 1**

	Ακαδημαϊκό Έτος	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	12	12	13	13	13
# 1	Λοιπό προσωπικό	11	8	8	15	21
# 2	Συνολικός αριθμός προπτ. φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (v.2)	979	956	746	951	846
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	167	85	85	85	195
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	149	147	140	217	207
# 7	Αριθμός αποφοίτων	151	161	88	106	37
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6.40	6.00	6.81	6.65	6.32
# 4	Προσφερόμενες θέσεις ΠΜΣ	20		30		20
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	35	0	20	0	46
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	42	42	42	47	47
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων(Υ)	21	21	28	37	37
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων επιλογής	82	106	46	22	21
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	44	26	31	33	40
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	58	81	45	54	36
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	3	5	6	5	3

Πίνακας 1.
Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2015-2016		2014-2015		2013-2014		2012-2013		2011-2012	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθ/τές	Σύνολο	2		1		1		1		1	
	Από Εξέλιξη	1									
	Νέες Προσλήψεις										
	Συνταξιοδοτήσεις										1
Αναπλ. Καθ/τές	Σύνολο	2	2	3	2	3	1	3	1	3	1
	Από Εξέλιξη		1		1						
	Νέες Προσλήψεις										
Επίκουροι Καθ/τές	Σύνολο	4	2	3	2	3	2	3	2	3	2
	Από Εξέλιξη	1			1					2	1
	Νέες Προσλήψεις									1	
	Συνταξιοδοτήσεις										
Λέκτορες	Σύνολο			1		1	2	1	2	1	2
	Νέες Προσλήψεις										1
	Παραιτήσεις				1					1	
ΕΕΔΙΠ		1		1		1		1		1	
Διδάσκοντες επί συμβάσει		3	2	1	1	1	1	4	2	7	5
Διοικητικό Προσωπικό		1	4	1	4	0	5	1	7	1	7

Πίνακας 2.
Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών.

	2015-2016	2014-15	2013-14	2012-13	2011-12	2010-11
Προπτυχιακοί	1151	1126	1140	1048	936	822
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	31	14	34	20	35	21
Διδακτορικοί	21	20	14	15	11	9

Πίνακας 3.
Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012	2010-2011
Εισαγωγικές Εξετάσεις	167	176	183	208	188	199
Μετεγγραφές (εισροές)	4	1	4			7
Μετεγγραφές (εκροές)	35	36	54	2		41
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	12	5	7	11	12	10
Άλλες Κατηγορίες	1	1			7	5
Σύνολο	149	147	140	217	207	180
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)				1	1	4

Πίνακας 4.

**Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του ΠΜΣ
 Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)
 Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία
 Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24**

	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	2011- 2012	2010- 2011
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	35		20		46	
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	18		6		15	
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	17		14		31	
Συνολικός αρ. προσφερόμενων θέσεων	20		30		20	
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	18		20		20	
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	1	14	5	15	2	6
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός ανταλ.)						

Πίνακας 5.

**Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος
 Διδακτορικών Σπουδών**

	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	2011- 2012	2010- 2011
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	2	6	1	6	3	2
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1	5	1	1	2	1
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	1	1		5	1	1
Συνολικός αρ. προσφερόμενων θέσ.			1			
Συνολικός αρ. εγγραφέντων υποψ.	2	6		6	3	2
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	1	0	1	1	1	1
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	5.00		3.00	4.00	3.00	7.00

Πίνακας 6.**Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων) Α = Αριθμός, Π = Ποσοστό								Μ.Ο. Βαθμολογία
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		A	Π	A	Π	A	Π	A	Π	
2010-2011	66	15	22.73%	39	59.09%	10	15.15%	2	3.03%	6.51
2011-2012	37	6	16.22%	24	64.86%	7	18.92%		0%	6.32
2012-2013	106	15	14.15%	70	66.04%	20	18.87%	1	0.94%	6.65
2013-2014	88	8	9.09%	58	65.91%	20	22.73%	2	2.27%	6.81
2014-2015	161	46	28.57%	91	56.52%	23	14.29%	1	0.62%	6.00
2015-2016	151	22	14.57%	89	58,94%	38	25.17%	2	1.32%	6.40
Σύνολο	609	112		330		101		6		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7.**Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών**

Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)										
Έτος	K [1]	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	πλέον K+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο
2010-2011	13	22	15	9	5				318	382
2011-2012	2	18	5	8	2	1	1		426	463
2012-2013	5	47	25	12	13	2	1	1	495	601
2013-2014	11	43	16	6	6	4	1	1	519	607
2014-2015	54	54	23	15	8	5	2		414	575
2015-2016	6	75	39	18	8	2	1	2	522	673

1. K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ.

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190.

Πίνακας 8.**Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών [**

Δεν υπάρχουν έγκυρα στοιχεία για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Τμήματος. Το Τμήμα αποφάσισε να βρει τρόπους να συλλέξει αυτά τα στοιχεία οργανώνοντας τους αποφοίτους του Τμήματος σε διαδικτυακές ομάδες.

Πίνακας 9.**Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά/Διατμηματικά Προγράμματα Σπουδών**

		2015 2016	2014 2015	2013 2014	2012 2013	2011 2012	2010 2011	Σύν.	
ΦΤ	Εσωτερικού								
	Εξωτ/ κού	ΕΠΑ	8	3	1	1	3	3	19
		Άλλα							
ΕΚ	Εσωτερικού								
	Εξω/ κού	ΕΠΑ	2	2	3	3	1	1	12
		Άλλα							
ΔΕΤ	Εσωτερικού								
	Εξω/ κού	ΕΠΑ	1	2			1	1	5
		Άλλα			1	1			2
ΔΕΤ ΑΤ	Εσωτερικού			0					
	Εξωτερικ ού	ΕΠΑ		0					
		Άλλα							
Σύνολο			11	7	5	5	5	38	

ΦΤ = Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΕΠΑ = Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

ΕΚ = Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα.

ΔΕΠ = ΔΕΠ του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΔΕΠΑΤ = ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα.

Πίνακας 10.**Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών**

Έτος	Αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)			
		Μετά από 6 μήνες	Μετά από 12 μήνες	Μετά από 24 μήνες	Μη ενταχθέντες - συνέχεια σπουδών
2009-2010					
2010-2011					
2011-2012					
2012-2013	15	7			8
2013-2014	5	3	2		
2014-2015	14	7			7
2015-2016	1	1			
Σύνολο	35	18	2		15

Πίνακας 11.
Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά/Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2015 2016	2014 2015	2013 2014	2012 2013	2011 2012	2010 2011	Σύνολο
ΦΤ	Εσωτερικού							
	Εξωτερικού	ΕΠΑ	3	2	3			8
		Άλλα						
ΕΚ	Εσωτερικού		0					
	Εξωτερικού	ΕΠΑ		0	5		1	6
		Άλλα						
ΔΕΠ	Εσωτερικού							
	Εξωτερικού	ΕΠΑ				2		2
		Άλλα			1			
ΔΕΠ ΑΤ	Εσωτερικού					4	5	9
	Εξωτερικού	ΕΠΑ				6	4	10
		Άλλα	8	8			3	3
Σύνολο		11	10	9		16	12	58

ΦΤ = Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΕΠΑ = Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

ΕΚ = Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα.

ΔΕΠ = ΔΕΠ του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΔΕΠΑΤ = ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα.

Πίνακας 12.1.
Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

ΥΒ = Υποβάθρου

ΕΠ = Επιστημονικής Περιοχής

ΠΡΟ = Προαπαιτούμενα

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθ/ος	ECTS	Κατ/ρία Μαθ/τος	Τύπος Μαθ/τος	Ώρες	Εξά-μηνο	Π Ρ Ο	Ιστότοπος
1	Αισθητική	PHS_4001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	7	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1824/
2	Αρχαία Ελληνική Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία	PHS_1005	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	2	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1840/
3	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	7	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
4	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	8	Όχι	
5	Ερμηνευτική – Φαινομενολογία	PHS_2005	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1817/
6	Ευρωπαϊκή Ιστορία	PHS_5036	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
7	Νεοελληνική Λογοτεχνία	ESC_465	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
8	Νεότερη Ηθική Φιλοσοφία	PHS_2002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1901/
9	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία & φροντιστήριο	PHS_1002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
10	Παιδαγωγικά I	PHS_1008	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	
11	Παιδαγωγικά II		5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	
12	Σύγχρονη πρακτική	PHS_3003	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	6	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1919/

	φιλοσοφία								
13	Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας	PHS_5001		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ		5	Όχι	
14	Φροντιστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων		5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	
15	Βιβλίο Λ' των Μετά τα φυσικά: Η αριστοτελική διδασκαλία περί του πρώτου κινούντος ακινήτου		5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
16	Λογική	PHS_1003	10	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1857/
17	Πρακτική Εξάσκηση στη Λογική	PHS_201.P	5	Υποχρεωτικό	Ανάπτ υξης Δεξιότη των	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
18	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας		5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	2	Όχι	
19	Γνωσιοθεωρία/ Μεταφυσική Ι & φροντιστήριο	PHS_1001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
20	Βυζαντινή Γραμματεία	PHS_5005	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1852/
21	Kant : Ηθική Φιλοσοφία	PHS_5006	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1917/
22	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων & φροντιστήριο	PHS_2007	10	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1869/

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016

23	HEGEL	PHS_3001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1887/
24	Αριστοτέλης	PHS_2001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
25	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II	PHS_5004	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	3	Όχι	
26	Εφαρμοσμένη Ηθική	PHS_5007	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1898/
27	Αναλυτική Αισθητική	PHS_5008	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1874/
28	Χρόνος και Αιωνιότητα στον Πλωτίνο	PHS_5009	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	5	Όχι	
29	Γνωσιοθεωρία - Μεταφυσική II	PHS_5012	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1894/
30	Πλάτων	PHS_1004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ		2	Όχι	
31	Καντ	PHS_2004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1908/
32	Αναλυτική Φιλοσοφία II	PHS_2006	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
33	Αναλυτική Φιλοσοφία III	PHS_3004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	6	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1841/
34	Φιλοσοφία 19ου - 20ου	PHS_4003	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1907/
35	Ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης για την ψυχή	PHS_5013	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
36	Γνωσιοθεωρία & Μεταφυσική στην ύστερη Αρχαιότητα	PHS_5018	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1885/
37	Heidegger	PHS_5019	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1827/
38	Κείμενα Φιλοσοφίας	PHS_5020	5	Κατ' επιλογήν	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27

	του 20ού αιώνα			από πίνακα Μαθημάτων					
39	Φιλοσοφία του νου	PHS_5022	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
40	Φιλοσοφία του δικαίου	PHS_5023	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1918/
41	Φυσική Φιλοσοφία και επιστήμη στην αρχαία ελληνική σκέψη	PHS_5024	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1804/
42	Αρχαία Φιλοσοφία Α	PHS_2003.1	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
43	Αρχαία Φιλοσοφία Γ	PHS_2003.3	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
44	Νεότερη Φιλοσοφία Β	PHS_3002.2	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
45	Νεότερη Φιλοσοφία Γ	PHS_3002.3	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
46	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	PHS_Y208	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	2	Όχι	
47	Εισαγωγή στην βυζαντινή Φιλολογία	PHS_Y104	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
48	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ. Ψέλλος	PHS_Y702	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
49	Νεοελληνική Φιλολογία 1670- 1830	PHS_B503	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
50	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19ος- 20ος αιώνας	PHS_B506	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
51	ΟΣολωμός και η	PHS_Y303	5	Κατ' επιλογήν	ΕΠ	3	7	Όχι	

	επτανησική σχολή			από πίνακα Μαθημάτων					
52	Γενική Γλωσσολογία 1	PHS_Y106	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
53	Ιστορική Γλωσσολογία 1	PHS_Y304	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
54	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική	PHS_220	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
55	Ιστορία Τέχνης 1	PHS_153	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
56	Θεωρίες Δημοκρατίας	PHS_150	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
57	Γενική Γλωσσολογία 2	PHS_Y206	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
58	Ψυχολογολογία	PHS_Γ505	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
59	Ιστορία Τέχνης 2	PHS_260	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
60	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	PHS_1007	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	2	2	Όχι	
61	Η φιλοσοφία του Νίτσε	PHS_5025		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	
62	Φιλοσοφία της γνωσιακής	PHS_5026		Κατ' επιλογήν από πίνακα	ΕΠ		8	Όχι	

	επιστήμης			Μαθημάτων					
63	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	PED_E213		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
64	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	PED_E6679	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
65	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΕΣ	PHS_E406	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
66	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 180ς	PHS_Y208	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
67	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	PHS_Y406	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
68	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	PHS_Y407	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
69	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ	THE_GI053	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
70	Αρχαίες Ελληνικές Θεωρίες της ποίησης	PHS_5031		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
71	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας ΙΙΙ	PHS_5035		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
72	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας ΙΙ	PHS_5043		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
73	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας Ι:	PHS_5033		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	

	Φιλοσοφία της Επιστήμης								
74	Ειδικά Θέματα Πρακτικής Φιλοσοφίας Ι	PHS_5032		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
75	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	1009	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	
76	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ	5003		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	3	Όχι	

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

ΑΑ	Εξάμηνο	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διαδάσκων & Συνεργάτες	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολυλειτουργική Βιβλιογραφία	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές
1	7	Αισθητική	PHS_4001	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
2	2	Αρχαία Ελληνική Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία	PHS_1005	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Όχι	Ναι		416	132	39	
3	7	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	Αν. Καθ. Βαλάκας Κωνσταντίνος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					12
4	8	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002			Ναι	Ναι	Ναι				12
5	4	Ερμηνευτική – Φαινομενολογία	PHS_2005	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		262	87	28	64
6	7	Ευρωπαϊκή Ιστορία	PHS_5036	ΠΔ407/Λέκτορας Ψαρρού Σταυρούλα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
7	2	Νεοελληνική Λογοτεχνία	ESC_465			Ναι	Ναι		29	16	11	
8	3	Νεότερη Ηθική Φιλοσοφία	PHS_2002	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		291	105	29	31
9	1	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία &	PHS_1002	Επ. Καθ. Μιχαλάκης	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		191	114	69	74

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016

		φροντιστήριο		Ανδρέας, ΥΔ								
10	1	Παιδαγωγικά Ι	PHS_1008	Καθ. Κρίβας Σπύρος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		192	114	100	
11	3	Παιδαγωγικά ΙΙ		Επ. Καθ. Δημάκος Ιωάννης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		224	139	96	
12	6	Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία	PHS_3003	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					21
13	5	Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας	PHS_5001			Ναι	Ναι	Ναι				
14	4	Φροντιστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων		Ε.Δι.Π. Σπαγαδώρου Αρετή, ΥΔ	Φροντιστήριο, 3	Ναι	Ναι					
15	8	Βιβλίο Α' των Μετά τα φυσικά: Η αριστοτελική διδασκαλία περί του πρώτου κινούντος ακινήτου		Επ. Καθ. Μουζάλα Μελίνα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
16	1	Λογική	PHS_1003	Λέκτορας Χριστοπούλου Δήμητρα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		207	111	79	126
17	1	Πρακτική Εξάσκηση στη Λογική	PHS_201.P	Ε.Δι.Π. Σπαγαδώρου Αρετή, ΥΔ	Φροντιστήριο, 3	Ναι	Ναι					
18	2	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας			Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
19	1	Γνωσιοθεωρία/ Μεταφυσική Ι &	PHS_1001	α) Αν. Καθ. Γουδέλη	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		220	117	64	

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016

		φροντιστήριο		Κυριακή, ΥΔ β) Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, ΥΔ γ) Επ. Καθ. Μουζάλα Μελίνα, ΥΔ								
20	5	Βυζαντινή Γραμματεία	PHS_5005	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		38	4	4	
21	5	Kant : Ηθική Φιλοσοφία	PHS_5006	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					32
22	4	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων & φροντιστήριο	PHS_2007	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		244	46	46	25
23	5	HEGEL	PHS_3001	Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					27
24	3	Αριστοτέλης	PHS_2001	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		262	180	80	12
25	3	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II	PHS_5004			Ναι	Ναι	Ναι				36
26	5	Εφαρμοσμένη Ηθική	PHS_5007	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					22
27	5	Αναλυτική Αισθητική	PHS_5008	Επ. Καθ. Ζεϊμπέκης Ιωάννης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					25
28	5	Χρόνος και Αιωνιότητα στον Πλωτίνιο	PHS_5009			Ναι	Ναι	Ναι				10
29	5	Γνωσιοθεωρία - Μεταφυσική II	PHS_5012	Αν. Καθ. Γουδέλη	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					31

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016

				Κυριακή, ΥΔ								
30	2	Πλάτων	PHS_1004			Ναι	Ναι		311	136	75	57
31	4	Καντ	PHS_2004	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		239	102	51	24
32	3	Αναλυτική Φιλοσοφία II	PHS_2006	Επ. Καθ. Ζεϊμπέκης Ιωάννης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		227	110	63	22
33	6	Αναλυτική Φιλοσοφία III	PHS_3004	Επ. Καθ. Παγωνδιώτης Κωνσταντίνος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					26
34	8	Φιλοσοφία 19ου - 20ου	PHS_4003	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					43
35	5	Ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης για την ψυχή	PHS_5013			Ναι	Ναι	Ναι				49
36	8	Γνωσιοθεωρία & Μεταφυσική στην ύστερη Αρχαιότητα	PHS_5018	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
37	8	Heidegger	PHS_5019	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					18
38	8	Κείμενα Φιλοσοφίας του 20ού αιώνα	PHS_5020	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
39	5	Φιλοσοφία του νου	PHS_5022			Ναι	Ναι	Ναι				20
40	8	Φιλοσοφία τουδικαίου	PHS_5023	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					19
41	8	Φυσική Φιλοσοφία και επιστήμη στην αρχαία ελληνική	PHS_5024	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					16

		σκέψη										
42	3	Αρχαία Φιλοσοφία Α	PHS_2003.1	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		75	40	37	
43	3	Αρχαία Φιλοσοφία Γ	PHS_2003.3	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
44	5	Νεότερη Φιλοσοφία Β	PHS_3002.2	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
45	5	Νεότερη Φιλοσοφία Γ	PHS_3002.3	Αν. Καθ. Γουδέλη Κυριακή, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
46	2	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	PHS_Y208	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
47	7	Εισαγωγή στην βυζαντινή Φιλολογία	PHS_Y104	Επ. Καθ. Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
48	7	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ. Ψέλλος	PHS_Y702	Επ. Καθ. Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
49	7	Νεοελληνική Φιλολογία 1670-1830	PHS_B503	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
50	7	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19ος-20ος αιώνας	PHS_B506	Αν. Καθ. Γκότση Γεωργία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
51	7	ΟΣολωμός και η επτανησική σχολή	PHS_Y303	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
52	7	Γενική Γλωσσολογία 1	PHS_Y106	Καθ. Αρχάκης Αργύρης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2015-2016

53	7	Ιστορική Γλωσσολογία 1	PHS_Y304	Καθ. Ρούσσου Άννα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
54	7	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική	PHS_220	Επ. Καθ. Αρβανίτη Ευγενία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
55	7	Ιστορία Τέχνης 1	PHS_153	Λέκτορας Κουνάκη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
56	7	Θεωρίες Δημοκρατίας	PHS_150	Αν. Καθ. Μπάλιας Ευστάθιος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
57	5	Γενική Γλωσσολογία 2	PHS_Y206	Αν. Καθ. Ξυδόπουλος Γεώργιος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
58	5	Ψυχολογολογία	PHS_Γ505	Επ. Καθ. Μανουηλίδου Χριστίνα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
59	5	Ιστορία Τέχνης 2	PHS_260	Αν. Καθ. Μουρίκη Αλεξάνδρα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
60	2	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	PHS_1007			Όχι	Ναι		197	95	95	
61	8	Η φιλοσοφία του Νίτσε	PHS_5025			Ναι	Όχι		205			25
62	8	Φιλοσοφία της γνωσιακής επιστήμης	PHS_5026			Ναι	Ναι		84			11
63	2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	PED_E213			Ναι	Ναι		67	42	36	
64	2	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II	PED_E6679			Ναι	Ναι		170	60	15	
65	2	ΑΡΧΑΙΕΣ	PHS_E406			Ναι	Ναι		14	5	1	

		ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΕΣ										
66	2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 180ς	PHS_Y208			Ναι	Ναι		52	27	23	
67	2	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	PHS_Y406			Ναι	Ναι		73	21	9	
68	2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	PHS_Y407			Ναι	Ναι		55	10	3	
69	2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ	THE_GI053			Ναι	Ναι		19	10	7	
70	6	Αρχαίες Ελληνικές Θεωρίες της ποίησης	PHS_5031			Ναι	Ναι	Ναι				11
71	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας III	PHS_5035			Ναι	Ναι	Ναι				
72	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας II	PHS_5043			Ναι	Ναι	Ναι				
73	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας I: Φιλοσοφία της Επιστήμης	PHS_5033			Ναι	Ναι	Ναι				
74	6	Ειδικά Θέματα Πρακτικής Φιλοσοφίας I	PHS_5032			Ναι	Ναι	Ναι				
75	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	1009			Ναι	Ναι	Ναι	150	130		

76	3	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ	5003			Ναι	Ναι	Ναι				
----	---	--	------	--	--	-----	-----	-----	--	--	--	--

[Δεν υπάρχουν στοιχεία για αριθμό φοιτητών (εγγεγραμμένων, επιτυχόντων κτλ.) παρά μόνο για τα μαθήματα που έχουν ενταχθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΠΠ, δηλαδή αυτά των 2 πρώτων ετών.]

Πίνακας 13.1.
Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στην:

Μάθημα	Υπεύθυνος Διδάσκων	Ακαδ. Εξάμηνο	Αριθμός φοιτητών	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς
Φύση και Τέχνη στον Αριστοτέλη	Π. Κόντος Σ. Σταυριανέας	Χειμ.	8	8	8
John McDowell: Ο Νους και ο Κόσμος	Κ. Παγωνδιώτης	Χειμ.	4	4	4
Πλάτων και Πρόκλος: Η ιδέα του αγαθού και η διαλεκτική στην Πλατωνική Πολιτεία	Μ. Μουζάλα	Χειμ.	3	3	3
Η προβληματική της δικαιοσύνης ως ελευθερίας: Rousseau – Kant – Hegel	Α. Μιχαλάκης	Χειμ.	3	3	3
Θέματα σύγχρονης φιλοσοφικής ψυχολογίας	Γ. Ζειμπέκης	Εαρινό	5	5	5
Μεταφυσική-ηθική και φιλοσοφία της φύσης στον 19ο	Κ. Γουδέλη	Εαρινό	4	4	4

αιώνα.					
Θεωρίες για την αντίληψη και την γνώση στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία	Ε. Περδικούρη	Εαρινό	7	7	7
Οντολογία και θεωρία της τέχνης στην σύγχρονη ηπειρωτική φιλοσοφία	Α. Καλέρη	Εαρινό	3	3	3

Πίνακας 13.2.
Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2014-2015
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ)

Μάθημα	Ώρες διδ/λίας εβδ/δα	Πρόσθετη Βιβλιογραφία	Εξάμηνο	Προαπαιτούμενα Μαθήματα	Χρήση Εκπ/κών Μέσων	Επάρκεια Εκ/κών Μέσων
Φύση και Τέχνη στον Αριστοτέλη	3	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	
John McDowell: Ο Νους και ο Κόσμος	3	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
Πλάτων και Πρόκλος	3	Ναι	3 ^ο	Όχι	Όχι	Ναι
Η προβληματική της δικαιοσύνης ως ελευθερίας	3	Ναι	3 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
Θέματα σύγχρονης φιλοσοφικής ψυχολογίας	3	Ναι	4 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
Μεταφυσική-ηθική και φιλοσοφία της φύσης	3	Ναι	4 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι
Θεωρίες για την αντίληψη και την γνώση	3	Ναι	4 ^ο	Όχι	Ναι	Ναι

Πίνακας 14.
Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του ΠΜΣ
Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μ.Ο. Βαθμολογίας
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2010 2011	6		0%	1	16.67%	3	50%	2	33.33%	8.17
2011 2012	2		0%		0%	1	50%	1	50%	8.50
2012 2013	15	0	0%	0	0%	6	40%	9	60%	8.15
2013 2014	5		0%		0%	1	20%	4	80%	8.80
2014 2015	14	1	7.14%	0	0%	5	35.71%	8	57.14%	8.30
2015 2016	1					1	100%			8.00
Σύνολο	43	1		1		17		24		

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2011	4	5	4			4	3	11	8	1
2012		12	5	3	3	2		4	4	
2013	4	12	1	2		4	1	3	3	1
2014	1	5	1	1	0	2	0	3	10	3
2015	2	3	2			13	4		18	2
Σύνολο	11	37	13	6	3	25	8	21	43	7

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

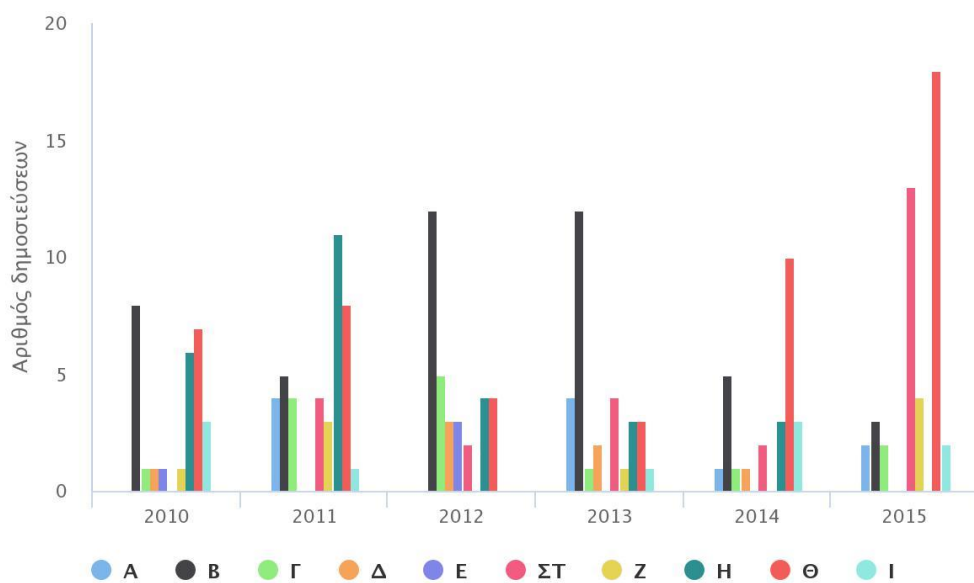
Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων

Πίνακας 16.
Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2010	42			5	6	3	
2011	16		1	3	6	10	
2012	30		5	7	7	5	
2013	24		5	5	5	6	
2014	31	31	2	3	6	8	0
2015	37	3	1	3	8	6	0
Σύνολο	180	34	14	26	38	38	0

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

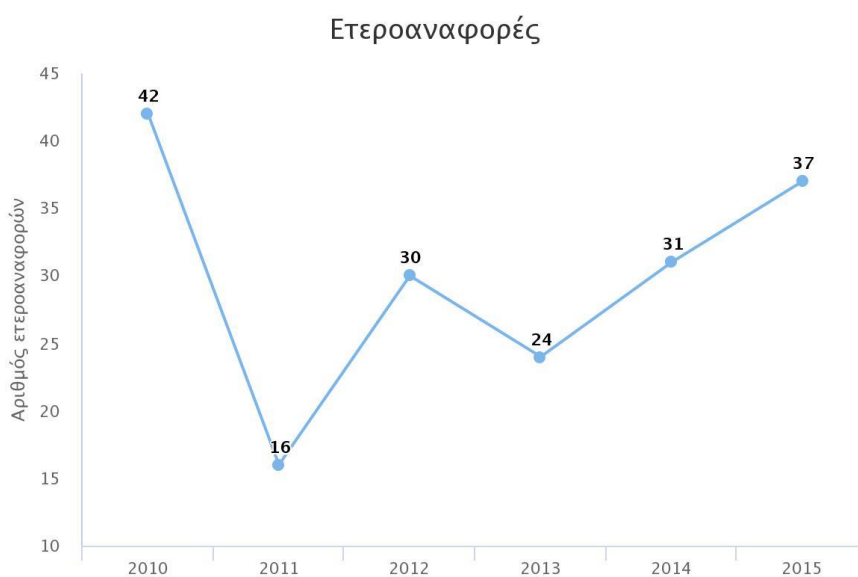
B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρίσιες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Πίνακας 17
Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2015	2014	2013	2012	2011	2010	Σύνολο
ΑΣΔΑΕΠ	Ως συντονιστές	1	2	2	1	2		8
	Ως συνεργάτες	2	0					2
ΑΔΕΠ		0	2					2
ΑΔΕΠΔ		0	1	4	4	1	1	11

ΑΣΔΑΕΠ = Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα

ΑΔΕΠ = Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας.

ΑΔΕΠΔ = Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή εταιρίες.

Ταυτότητα Τμήματος ID	254
Τμήμα	Τμήμα Φιλοσοφίας
Έτος	2015-2016
Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων	1
Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	979
Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	167
Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	42
Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	21
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	82
Ακαδημαϊκό έτος τελευταίας αναμόρφωσης	2014
Συνολικός αριθμός μονάδων του Ευρωπαϊκού Συστήματος (ECTS) ή Διδακτικών μονάδων	240
Αριθμός Μαθημάτων Επιλογής που προσφέρονται από άλλα Τμήματα ή Ιδρύματα	53
Αριθμός Η/Υ διαθέσιμων για χρήση από φοιτητές	15
Αριθμός Αιθουσών διδασκαλίας	6
0-50	2
51-100	0
101-200	4
<200	0
Αριθμός εργαστηρίων	0
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Χειμερινό)	55
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Εαρινό)	64
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Χειμερινό)	4
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Εαρινό)	1
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Χειμερινό)	10
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (Εαρινό)	5
Για τη λήψη πτυχίου απαιτείται υποβολή διπλωματικής εργασίας	Όχι
Για τη λήψη πτυχίου απαιτείται πρακτική άσκηση	Όχι
Συνολικός αριθμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)	1
Αριθμός φοιτητών εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (ν)	636
Αριθμός φοιτητών εντός της διάρκειας φοίτησης (ν+2)	85

Παράρτημα IV: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΛΩΝ Δ.Ε.Π.

ΑΠΟ 1.01.2014 ΕΩΣ 30.12.2014

Βαλάκας Κώστας

Βιβλιοκρισίες που συντάξατε:

«Για το βιβλίο: Ελένη Παπάζογλου, Το πρόσωπο του πένθους. Η Ηλέκτρα του Σοφοκλή ανάμεσα στο κείμενο και στην παράσταση, Πόλις, Αθήνα 2014, 455 σσ. Η πολλαπλότητα του προσώπου της Ηλέκτρας του Σοφοκλή στο κείμενο και στην παράσταση». Σύγχρονα θέματα τ. 128-129 (Ιανουαρίου-Ιουνίου 2015) σ. 143-145.

Γουδέλη Κυριακή

Μονογραφία

Εισαγωγή στη Φιλοσοφία του Σπινόζα', ηλεκτρονικό σύγγραμμα στα πλαίσια του προγράμματος Kallipos, υπό κυκλοφορία εντός 2015.

Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

"Symbolic Relationship between ethics and aesthetics: On the role of the Symbol in the Quest of System unity", *Systema*, May 2015.

Ζεϊμπέκης Ιωάννης

Επιμελητής Συλλογικού τόμου

Zeimbekis, J. and Raftopoulos, A. *The Cognitive Penetrability of Perception: New Philosophical Perspectives*, Oxford University Press, 2015. 441 pages.

Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Zeimbekis, J. "Why digital pictures are not notational representations", *Journal of Aesthetics and Art Criticism* 73:4, 2015.

Κεφάλαια σε διεθνείς συλλογικούς τόμους

- Raftopoulos, A. and Zeimbekis, J. "Cognitive Penetrability: An Overview", in *The Cognitive Penetrability of Perception*, Oxford University Press, 2015.
- Zeimbekis, J. "Seeing, Visualizing and Believing" in *Cognitive Penetrability of Perception*, Oxford University Press, 2015.
- Zeimbekis, J. "Le Beau", in *Dictionnaire des Valeurs*, Ed. J. Deonna et E. Tieffenbach, Paris: Ithaque, 2015.

Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια

- Zeimbekis, J. "Are digital pictures notational?", European Society for Aesthetics Annual Conference, Dublin, 11-13 June 2015.

- Zeimbekis, J. "Colour experience and colour judgment", Experience and Judgment conference, University of Patras, 17-19 June 2015.

Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων:

European Society for Aesthetics annual conference, University of Amsterdam, 29-31 May 2014

Τιμητικοί τίτλοι

Treasurer, European Society for Aesthetics

Member of the Executive Committee, European Society for Aesthetics

Ετεροαναφορές: 13

Πάυλος Κόντος

Επιμελητής Συλλογικών τόμων

- P. Kontos (ed.), *Evil in Aristotle*, Cambridge UP (υπό προετοιμασία) [με τη συμμετοχή των: Jonathan Beere, Howard Curzer, Stephen Engstrom, Kevin Flannery, Marta Jimenez, Pavlos Kalligas, Pavlos Kontos, Richard Kraut, Mariska Leunissen, Jan Opsomer, Giles Pearson, C.D.C. Reeve, Daniel C. Russell, Stasinios Stavrianeas.]
- V. Fóti & P. Kontos (eds.), *Phenomenology and the Primacy of the Political. Essays in Honor of Jacques Taminiaux*, Springer (υπό προετοιμασία) [Με τη συμμετοχή των: B. Babich, P. Bruno, F. Ciaramelli, F. Dastur, J. Donohoe, V. Fóti, S. Gallagher, P. Kontos, R. Lerner, D. Lories, Sh. Rider, P. Valdevelde, St. Watson, M. Wrathall.]
- A. Cimino & P. Kontos (eds.), *Phenomenology and The Metaphysics of Sight*, Brill, Leiden/Boston, 2015 [με τη συμμετοχή των: J. Sallis, B. Hopkins, Ch. Long, P. Kontos, L. Vanzago, C. Tarditi, A. Cimino, M. Inwood, D. Espinet, J. Mensch.]

Κεφάλαια σε διεθνείς συλλογικούς τόμους

- "Goodness and the Phenomenology of Facticity: from Aristotle to Heidegger and Gadamer", στο: D. Zahavi, *Oxford Handbook of the History of Phenomenology*, Oxford UP (υπό έκδοση).
- "Phronêsis. Aporien und Kontroversen (Buch VI)", στο: O. Höffe, *Aristoteles. Die Nikomachische Ethik*, Akademie Verlag, Berlin, 4^η έκδοση (υπό έκδοση).
- "The Myth of Performativity: from Aristotle to Arendt and Taminiaux", στο: V. Fóti & P. Kontos (eds.), *Phenomenology and the Primacy of the Political. Essays in Honor of Jacques Taminiaux*, Springer (υπό έκδοση).
- "Is Ultimate kakon irremediable? Ethical and Political Considerations", στο: P. Kontos (ed.), *Evil in Aristotle*, Cambridge UP (υπό προετοιμασία).
- "Beyond the Innocence of the Painter's Eye", στο 5: *Phenomenology and the Metaphysics of Sight*, 2015, 97-120.

Βιβλιοκρισίες που συντάξατε:

"M. Heidegger: *Περί της ουσίωσης και της έννοιας της φύσης*, μετ. Δ. Υφαντής, Ροές 2014", *Κριτικά* 2015-01 ://www.philosophica.gr/critica/2015-01.html

Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια

- *Pragmatic Perspectives on Phenomenology* (Prague): "Theory in Practice: Aristotelian Puzzles and Heidegger's disappointment" (Keynote Speaker).
- *Προσωπικότητες της Σύγχρονης Φαινομενολογίας* : R. Barbaras, D. Franck, P. Kontos, D. Pradelle, IFA (Institut Français de Grèce), Αθήνα: "Η φαινομενολογία ως αξιόπιστος αναγνώστης της ιστορίας της φιλοσοφίας"

Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

Member of the International Advisory Board: Phenomenological Workshop Texts, Zeta Books (Editor: Lester Embree).

Member of the International Advisory Board of the Series: *libre nigri*, Traugott Bautz (Editor: Hans Reiner Sepp).

Μέλος Συντακτικής Επιτροπής: Περιοδικό Κριτικά.

Ετεροαναφορές: 9

Μιχαλάκης Ανδρέας

Μονογραφία

John Rawls, *Κοινωνική Δικαιοσύνη και Καντιανή Ηθική*, επιμέλεια- εισαγωγή Α.

Μιχαλάκης, μετάφραση Λία Μελά και Ανδρέας Μιχαλάκης, Liberal Books, Αθήνα, 2016.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

«Καρλ Μαρξ: Η δικαιοσύνη ως ελευθερία» στον τόμο *Δικαιοσύνη και Δίκαιο*, επιμ. Σ. Ζουμπουλάκης, Άρτος Ζωής, Αθήνα, 2015.

Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

«Καρλ Μαρξ: το δίκαιο της ελευθερίας», στο συνέδριο: *Δικαιοσύνη, Άρτος ζωής*, 28-29.11.2014.

Ετεροαναφορές: 4

Μουζάλα Μελίνα

Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

- "Syrianus on the Platonic Tradition of the Separate Existence of Numbers", *Peitho, Examina Antiqua*, 1 (6), 2015, 167-193.
- "Κίνησις, Νους και Ζωή στην αριστοτελική οντολογική θεολογία του Λ΄βιβλίου των *Μετά τα φυσικά*", *Φιλοσοφείν* 12, 2015, 195-219.

Παγωνδιώτης Κώστας

Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων:

Experience and Judgment, Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2015.

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

- Pagondiotis, C.: "Cognitive (Im)Penetrability of Vision: Restricting Vision vs. Restricting Cognition" στο J. Zeimbekis, & A. Raftopoulos (eds) (2015): *Cognitive Penetrability*, Oxford University Press, σσ. 378-403.

Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Παγωνδιώτης, Κ.: «Αυτονομία και Φυσικαλισμός», *Νόησις*, 8, 2015, σσ. 107-116.

Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια

- "Διαφορές στη γνωσιακή διαπερατότητα της οπτικής αντίληψης και της σκέψης", εισήγηση στο συμπόσιο με τίτλο *Αισθητηριακή αντίληψη και νόηση* το οποίο διοργανώθηκε στο πλαίσιο του συνεδρίου *ΕΛΨΕ-2015*, Λευκωσία 28-31 Μαΐου 2015.
- "Γνωσιακή Διαπερατότητα στη Σκέψη και την Οπτική Αντίληψη", *Κριτική, Ερμηνεία και Πράξη: Συνέδριο προς τιμήν της Ομότιμης καθηγήτριας Ιόλης Πατέλλη*, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, 22-24 Ιανουαρίου 2015.
- Παρουσίαση του έργου του John McDowell στην τελετή αναγόρευσής του ως επίτιμο Διδάκτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, 17 Ιουνίου 2015.
- "Comment on John McDowell's paper "Two questions about the rational significance of perceptual experience"" από κοινού με τον Στέλιο Βιρβιδάκη, Συνέδριο με θέμα *Experience and Judgment*, Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2015.
- «Το Πέπλο της Αντίληψης. Αισθήσεις και Αντικείμενα» μια συζήτηση με τη Μαρία Βενιέρη, Εργοτάξιο Ιδεών, Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2015.
- «Ο νους ως μηχανή - Φαινομενολογικά και γνωσιολογικά ζητήματα» εισήγηση στο πλαίσιο της παρουσίασης του Ειδικού Αφιερώματος του Περιοδικού *ΝΟΗΣΙΣ* με τίτλο «Ο νους ως μηχανή», Ελληνική Εταιρεία Γνωσιακής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1 Οκτωβρίου 2015.

Περδικούρη Ελένη

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Λήμμα «Ο κύκλος του Πλωτίνου», Η Εγκυκλοπαίδεια του Πλάτωνα (ψηφιακή), Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

Σύνδεσμος: <http://n1.xtek.gr/ime/lyceum/?p=lemma&id=108&lang=1>

Λήμμα «Πλωτίνος», Η Εγκυκλοπαίδεια του Πλάτωνα (ψηφιακή), Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Σύνδεσμος: <http://n1.xtek.gr/ime/lyceum/?p=lemma&id=202&lang=1>

Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια

- «The duality of *phantasia* in Plotinus» στο *Experience and Judgment* (Διεθνές Συνέδριο προς τιμήν του John McDowell), 18-20 Ιουνίου 2015, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Ανακοίνωση: «Φαντασία και κρίση στον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη και τον Πλωτίνο», Συνέδριο «Κριτική, ερμηνεία και πράξη» (προς τιμήν της ομότιμης Καθηγήτριας Ιόλης Πατέλλη), 22-24 Ιανουαρίου 2015, Τμήμα Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Πατρών.

- Συμμετοχή με παρουσίαση περικοπής στο reading group «Αριστοτέλους, *Μετά τα Φυσικά* θ 1-3», Πήλιο 26-28 Ιουνίου 2015. Τίτλος ανακοίνωσης: «θ 3, 1046 a 10 - 1047 b 2», μετάφραση και σχόλια.

Σταυριανέας Στασινός

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

"Nature as a principle of change" στο M. J Leunissen (ed) *Aristotle's Physics': A Critical Guide* Cambridge University Press, 46-65.

Ανακοινώσεις σε επιστ. Συνέδρια

- 16.3.2015. Notre Dame University Ancient Philosophy Colloquium. με θέμα: The Greatest kinds and the more and the less in Aristotle's biology.
- 14. 4.2015. Προσκεκλημένος ομιλητής στο Willamette University, Oregon (USA) με θέμα: Body and soul in Plato and Aristotle.

Ετεροαναφορές: 2

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ: ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΠΠ

Αριθμός εισακτέων ακαδημαϊκού έτους 2015-2016	149	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων (σε όλα τα εξάμηνα σπουδών)	1151	
Αριθμός φοιτητών εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (v)	636	
Αριθμός φοιτητών εντός της διάρκειας φοίτησης (v+2)	857	
Αριθμός φοιτητών πέραν της κανονικής διάρκειας φοίτησης (>v)	515	
Συνολικός αριθμός φοιτητών που αποφοίτησαν (άνευ υποχρεώσεων, ανεξαρτήτως ορκωμοσίας)	Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016	151
	Ακαδημαϊκό Έτος 2014-2015	161
	Ακαδημαϊκό Έτος 2013-2014	88

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (31-08-15)

Καθ/τές	Αν.Καθ/τές	Επικ. Καθ/τές	Λέκτορες	ΕΕΔΙΠ	Επί συμβάσει	Διοικ. Πρ.
2	4	6	0	1	5	5

Ο παρακάτω πίνακας αφορά το Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016

Ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου	42	
	ΧΕ	ΕΕ
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου	55	64
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων	4	1
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου	10	5
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται υποβολή διπλωματικής εργασίας;	Όχι	
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται πρακτική άσκηση;	Όχι	
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής ΠΠΣ	82	
Συνολικός αριθμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ)	1	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα	31	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων που εκπονούν διδακτορική διατριβή	21	

